บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลทดสอบ

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการทดสอบหาปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้น เนื่องจากปฏิกิริยาเคมีในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย โดยการทดสอบด้วยวิธี Thermogravimetry Analysis, (TGA) แล้วทำการคำนวณหาปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการทดสอบค่ากำลังอัดของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอย และทำการทดสอบคุณสมบัติพื้นฐานต่าง ๆ ของคอนกรีตสมรรถนะสูง ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าการยุบตัว, ค่าการไหล, ค่าโมดุลัสความยืดหยุ่น, ความคงตัว และค่าการหดตัว การทดสอบคุณสมบัติต่าง ๆ ได้แทนที่ซีเมนต์ด้วยขี้เถ้าลอยในสัดส่วนผสมที่กำหนดไว้

4.1 การเกิดปฏิกิริยาเคมีในซีเมนต์ผสมขี้เถ้าลอย

เมื่อนำซีเมนต์มาผสมกับน้ำ ซีเมนต์จะทำปฏิกิริยาเคมีกับน้ำเรียกว่า ปฏิกิริยาไฮเดรชั่น โดยจะประกอบไปด้วยปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของไดแคลเซี่ยมซิลิเกต และปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของไตรแคลเซี่ยมซิลิเกต เกิดสารแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตและแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ ซึ่งสารแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตจะเป็นสารที่เพิ่มกำลังของคอนกรีต โดยทำหน้าที่เป็นตัวยึดเหนี่ยวเนื้อคอนกรีต ส่วนแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะเป็นสารที่เหลือ อยู่แทรกในช่องว่างของคอนกรีต ซึ่งจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามเวลา แต่เมื่อนำซีเมนต์ผสมขี้เถ้าลอยมาผสมกับน้ำ ขี้เถ้าลอยจะทำปฏิกิริยากับแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ได้จากปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของซีเมนต์ ได้สารแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรต ทำให้ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ลดลง แต่ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตมากขึ้น ส่งผลทำให้กำลังเพิ่มขึ้น เรียกปฏิกิริยานี้ว่า ปฏิกิริยาปอซโซลานิก

ในช่วงอายุเริ่มต้น ปฏิกิริยาปอซโซลานิกของขี้เถ้าลอยยังเกิดขึ้นน้อย เนื่องมาจากความเป็นด่าง (Alkalinity) ของน้ำในช่องว่าง ยังไม่สามารถละลาย Glass Phase ของขี้เถ้าลอยได้ หลังจากที่แคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์มีปริมาณมากขึ้น จะละลายในน้ำที่อยู่ในโครงสร้างซีเมนต์เพส ทำให้ความเป็นด่างของน้ำในช่องว่างมีความเข้มข้นมากขึ้นจนสามารถละลาย Glass Phase ของขี้เถ้าลอยได้ ปฏิกิริยาทางเคมีของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยจึงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้กำลังอัดของคอนกรีตสูงขึ้น

4.2 การหาปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์

ในซีเมนต์เพสปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะเกิดขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของซีเมนต์ซึ่งจะประกอบไปด้วยปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของไตรแคลเซี่ยมซิลิเกตและปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของไดแคลเซี่ยมซิลิเกต แต่ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของซีเมนต์และปฏิกิริยาปอซโซลานิกของขี้เถ้าลอย โดยแคลเซี่ยมไฮดรอก

ไซด์จะเพิ่มขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาไฮเดรชั่น และจะลดลงเนื่องจากถูกใช้ไปในการทำปฏิกิริยาปอซโซลานิกของขี้เถ้าลอย ดังนั้นปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยจะมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นและลดลงพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ในขี้เถ้าลอยยังประกอบไปด้วยสารแคลเซี่ยมออกไซด์ซึ่งจะทำปฏิกิริยากับน้ำ ได้สารแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์อีกด้วย ดังแสดงในสมการที่ 4.4

จากผลการทดสอบที่แสดงในตารางที่ 3.6 และจากรูปที่ 4.3-4.5 พบว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยจะขึ้นอยู่กับปริมาณซีเมนต์ที่ใช้ในส่วนผสมเป็นหลัก และจะเห็นได้ว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยในอัตราส่วนต่าง ๆ มีแนวโน้มที่จะลดลงในอัตราส่วนเดียวกันกับปริมาณซีเมนต์ในส่วนผสม (ปริมาณ C_3S และ C_2S ในส่วนผสม) จากรูปที่ 4.3 พบว่าแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ได้จากการทดสอบ (เส้นทึบ) มีแนวโน้มที่จะลดลงเป็นสัดส่วนโดยตรงกับปริมาณขี้เถ้าลอยในส่วนผสม โดยปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะลดลงประมาณ 10 % ทุก ๆ การแทนที่ 10 % ของขี้เถ้าลอย ทั้งนี้พบว่าแนวโน้มเกิดขึ้นสำหรับทุกอายุที่ทดสอบ

ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากซีเมนต์เพียงอย่างเดียว (แคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นเนื่องจาก C_3S และ C_2S) สามารถคำนวณได้จากการเทียบสัดส่วนโดยตรงตามปริมาณซีเมนต์ในส่วนผสม โดยแสดงเป็นเส้นประในรูปที่ 4.3 ผลต่างระหว่างแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ได้จากการทดสอบเทียบกับแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่คำนวณได้เนื่องจากซีเมนต์เพียงอย่างเดียวแสดงในรูปที่ 4.4 และ 4.5 และจากรูปที่ 4.4 และ 4.5 จะเห็นได้ว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในอายุเริ่มต้นของซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย จะมีปริมาณที่มากกว่าแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากซีเมนต์เพสธรรมดา ซึ่งปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้ จะเกิดขึ้นเนื่องมาจากผลของปฏิกิริยาระหว่างแคลเซี่ยมออกไซด์ในขี้เถ้าลอยกับน้ำ โดยพบว่าที่อายุ 1 วัน แคลเซี่ยมออกไซด์จะทำปฏิกิริยากับน้ำได้สารแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ร้อยละ 1.5 ของปริมาณเพสทั้งหมด หลังจากนั้นปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะเริ่มลดลงเนื่องจากปฏิกิริยาปอซโซลานิก จนกระทั่งอายุประมาณ 14 วัน (ดังแสดงในรูปที่ 4.4-4.5) ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย จะลดลงต่ำกว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นแสดงว่าในช่วงอายุที่มากกว่า 14 วัน ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากแคลเซี่ยมออกไซด์ในขี้เถ้าลอย จะมีผลน้อยกว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ถูกใช้ไปในปฏิกิริยาปอซโซลานิก ดังจะเห็นได้ว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย มีค่าน้อยกว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นในซีเมนต์เพสธรรมดา และมีแนวโน้มที่จะลดลงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามเวลา

จากตารางที่ 4.2 และรูปที่ 4.6 พบว่าที่อายุ 1 วัน ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยจะเกิดขึ้นประมาณ 27-34 % เมื่อเทียบกับแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดเมื่อปฏิกิริยาเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ แต่เมื่อเพิ่มปริมาณขี้เถ้าลอยในส่วนผสม ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะลดลง 10 % ทุก ๆ การแทนที่ 10 % ของขี้เถ้าลอย และที่อายุ 28 วัน ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยจะเกิดขึ้นประมาณ 31-41 % ของปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นเมื่อปฏิกิริยาเกิดอย่างสมบูรณ์

และที่อายุ 56 วัน ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะเกิดขึ้นประมาณ 29-39 % เทียบกับแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ทั้งหมดเมื่อปฏิกิริยาเกิดอย่างสมบูรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 4.3 ทั้งนี้เมื่อปริมาณขี้เถ้าลอยในส่วนผสมมีปริมาณมากขึ้น ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะลดลงประมาณ 10 % ทุก ๆ การแทนที่ 10 % ของขี้เถ้าลอย โดยพบว่าแนวโน้มเกิดขึ้นสำหรับทุกอายุที่ทดสอบ

จากรูปที่ 4.6 พบว่าในซีเมนต์เพส ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงอายุเริ่มต้น หลังจากนั้นจะเพิ่มในอัตราที่น้อยลง โดยที่อายุ 56 วัน แคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 3 % เมื่อเทียบกับ 28 วัน แต่เมื่อผสมขี้เถ้าลอยในปริมาณ 15 % พบว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยในช่วงอายุเริ่มต้นเนื่องจากปฏิกิริยาของแคลเซี่ยมออกไซด์ในขี้เถ้าลอยกับน้ำ หลังจากนั้นเมื่ออายุมากกว่า 14 วัน ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะลดลงในอัตราที่มากกว่าแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้น และปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะลดลงในอัตราที่มากขึ้นเรื่อย ๆ ตามเวลา ซึ่งเป็นการลดลงเนื่องมาจากแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ถูกใช้ไปในปฏิกิริยาปอซโซลานิก ดังแสดงในรูปที่ 4.4-4.6

ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่วัดได้โดยตรงจากวิธี TGA เป็นปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นในเวลานั้น ๆ ซึ่งจะเป็นปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาไฮเดรชั่นรวมทั้งที่ลดลงเนื่องจากปฏิกิริยาปอซโซลานิก เรียกปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ส่วนนี้ว่า "ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่วัดได้" ซึ่งสามารถหาปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาไฮเดรชั่นได้จากการทดสอบ TGA ในซีเมนต์เพสธรรมดา และสามารถคำนวณหาแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาไฮเดรชั่นในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยได้ โดยการเทียบสัดส่วนโดยตรงกับปริมาณซีเมนต์ที่ใช้ในส่วนผสม แต่เนื่องจากขี้เถ้าลอยทำปฏิกิริยาปอซโซลานิก ทำให้ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ลดลง เรียกปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซ์ที่ลดลงนี้ว่า "ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ถูกใช้ไปเนื่องจากปฏิกิริยาปอซโซลานิก. (Percent Consumption of Calcium Hydroxide)" สามารถคำนวณหาได้จากการเปรียบเทียบปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดจากซีเมนต์เพสธรรมดากับซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย ดังแสดงในสมการที่ 4.1

$$P = H * (1 - R/100) - F \qquad 4.1$$

เมื่อ

P = ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ถูกใช้ไปในปฏิกิริยาปอซโซลานิก (%)

R = ปริมาณแทนที่ซีเมนต์ด้วยขี้เถ้าลอย โดยน้ำหนัก (%)

H = ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่วัดได้จากคอนกรีตธรรมดา (%)

F = ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่วัดได้จากคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอย (%)

ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย จะมีค่าน้อยกว่าแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นในซีเมนต์เพสธรรมดา เนื่องมาจากแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยจะถูกใช้ไปในปฏิกิริยาปอซโซลานิก จากตารางที่ 4.4 พบว่าที่อายุ 28 วัน แคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยจะมีค่าน้อยกว่าซีเมนต์เพสธรรมดาประมาณ 0.6-0.8 % ของปริมาณเพสทั้งหมด และที่อายุ 56 วัน แคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยจะมีค่าน้อยกว่าซีเมนต์เพสธรรมดาประมาณ 1.38-1.56 % โดยมีแนวโน้มที่จะลดลงในอัตราที่ใกล้เคียงกันในทุก ๆ สัดส่วนผสม จากรูปที่ 4.7 จะเห็นได้ว่าเมื่ออายุเพิ่มขึ้นปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ถูกใช้ไปจะมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ถูกใช้ไปในปฏิกิริยาปอซโซลานิก (Calcium Hydroxide Consumption, %) จะแปรผันเป็นสัดส่วนยกกำลังตามเวลา แต่เมื่อเพิ่มปริมาณขี้เถ้าลอยในส่วนผสม ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ถูกใช้ไปในปฏิกิริยาปอซโซลานิกจะลดลงเป็นสัดส่วนโดยตรงกับปริมาณขี้เถ้าลอย โดยจะลดลงประมาณ 10 % ทุก ๆ การแทนที่ 10 % ของขี้เถ้าลอย และจากรูปที่ 4.4-4.5 พบว่าปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์จะเริ่มลดลงเนื่องจากปฏิกิริยาปอซโซลานิกเมื่อซีเมนต์เพสมีอายุประมาณ 14-20 วัน

แคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพสมีผลต่อความทนทานของคอนกรีตทั้งนี้เนื่องมาจากเมื่อคอนกรีตสัมผัสกับไอออนต่าง ๆ เช่น ซัลเฟตไอออน หรือคลอไรด์ไอออน ที่มีอยู่ในน้ำใต้ดิน, น้ำเสีย หรือน้ำทะเล จะเกิดปฏิกิริยาระหว่างแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์กับไอออนเหล่านั้น เกิดเป็นสารประกอบของแคลเซี่ยมกับไอออนต่าง ๆ เช่น แคลเซี่ยมซัลเฟต ซึ่งแคลเซี่ยมซัลเฟตจะทำปฏิกิริยากับไตรแคลเซี่ยมอลูมิโนโมโนซัลเฟต และไตรแคลเซี่ยมอลูมิเนต ผลผลิตที่ได้จากปฏิกิริยานี้จะทำให้เกิดการตกตะกอนเป็นผลึกแทรกในช่องว่างของคอนกรีตและก่อให้เกิดแรงดันในเนื้อคอนกรีตเนื่องมาจากการขยายตัวของปริมาตร ส่งผลทำให้คอนกรีตเกิดการแตกร้าว และทำให้สารต่าง ๆ สามารถซึมผ่านเข้าไปทำลายเนื้อคอนกรีตได้ นอกจากนี้แคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ยังทำปฏิกิริยากับคาร์บอนไดออกไซด์ จากผลการทดสอบและวิเคราะห์พบว่าเมื่อมีความชื้นจะเกิดกรดคาร์บอนิก (Carbonic Acid) ได้สารแคลเซี่ยมคาร์บอเนต ตามพฤติกรรมของการเกิดคาร์บอเนชั่นในคอนกรีต ทำให้เกิดการหดตัวภายใน (Carbonic Shrinkage) และก่อให้คุณสมบัติของคอนกรีตเสื่อมสภาพลง เมื่อผสมขี้เถ้าลอยในคอนกรีต ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในคอนกรีตจะลดลงจากการใช้ไปในปฏิกิริยาปอซโซลานิก ดังนั้นคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยจึงมีความทนทานมากกว่าคอนกรีตธรรมดา

4.3 การหาปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรต (CSH)

การคำนวณหาปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตที่เกิดขึ้น เนื่องจากปฏิกิริยาเคมีของซีเมนต์ผสมขี้เถ้าลอย Rison[26] ได้เสนอวิธีคำนวณและข้อสมมุติฐานในการคำนวณหาปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตดังนี้

1. ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ ประเภทที่ 1 จะประกอบไปด้วยไตรแคลเซี่ยมซิลิเกตปริมาณ 52 % และไดแคลเซี่ยมซิลิเกตปริมาณ 20 % ซึ่งปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของปูนซีเมนต์จะเกิดเนื่องจากสาร 2 ชนิดนี้ตามสัดส่วน

2. สารที่ได้จากปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของซีเมนต์ จะประกอบไปด้วยแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์, ($Ca(OH)_2$) และแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรต,(CSH) ซึ่งสามารถคำนวณน้ำหนักโมเลกุลจากสมการเคมีคือ $3CaO.2SiO_2.3H_2O$

3. สารประกอบในขี้เถ้าลอยที่ทำปฏิกิริยาเคมีกับซีเมนต์ได้สารแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตและแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ เกิดจากสารซิลิกอนไดออกไซด์, (SiO_2) และแคลเซี่ยมออกไซด์, (CaO) เท่านั้น

4. ในการคำนวณหาแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตที่เกิดขึ้น จะไม่รวมผลที่เกิดจากปฏิกิริยาปอซโซลานิกของอลูมิโน-ซิลิเกต ของแคลเซี่ยมอลูมิเนตไฮเดรต, (CAH) ในขี้เถ้าลอย

ปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของซีเมนต์เมื่อผสมกับน้ำจะประกอบไปด้วยปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของไตรแคลเซี่ยมซิลิเกต, (C_3S) และไดแคลเซี่ยมซิลิเกต, (C_2S) ดังสมการ

$$2[3CaO.SiO_2] + 6H_2O \text{ ------> } 3CaO.2SiO_2.3H_2O + 3Ca(OH)_2 \qquad 4.2$$

$$2[2CaO.SiO_2] + 4H_2O \text{ ------> } 3CaO.2SiO_2.3H_2O + Ca(OH)_2 \qquad 4.3$$

โดยที่สารต่าง ๆ มีน้ำหนักโมเลกุล (Molecular Weight, MW) คำนวณได้ดังรายละเอียดในภาคผนวก โดยให้ผลคือ

$3CaO.2SiO_2.3H_2O$	มี MW. = 342
$3CaO.SiO_2$	มี MW. = 228
$2CaO.SiO_2$	มี MW. = 172
$Ca(OH)_2$	มี MW. = 74
H_2O	มี MW. = 18

จากสมการที่ 4.2 จะเห็นได้ว่าเมื่อใช้ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ ประเภทที่ 1 ตามมาตรฐาน ASTM C-150 จำนวน 100 กก. จะมีปริมาณสารไตรแคลเซี่ยมซิลิเกต 52 กก. จากการคำนวณจะต้องใช้ปริมาณน้ำ = (52x108)/456 = 12.3 กก. เพื่อทำปฏิกิริยากับไตรแคลเซี่ยมซิลิเกตอย่างสมบูรณ์และได้สารแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตปริมาณ = (52x342)/456 = 39 กก. และสารแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ = (52x222)/456 = 25.3 กก. ในการคำนวณปฏิกิริยาของไดแคลเซี่ยมซิลิเกตพบว่าต้องใช้ปริมาณน้ำเท่ากับ 4.2 กก. และได้สารแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรต 19.9 กก. และแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ 4.3 กก.

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อใช้ซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ 100 กก. จะต้องใช้ปริมาณน้ำ 16.5 กก. เพื่อทำปฏิกิริยาไฮเดรชั่นอย่างสมบูรณ์ และได้ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรต 58.9 กก. และแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ 29.6 กก.

เมื่อผสมขี้เถ้าลอยในปูนซีเมนต์จะเกิดปฏิกิริยาปอซโซลานิกเป็นไปดังสมการที่ 4.4 และสมการที่ 4.5 ดังนี้

$$CaO + H_2O \text{ ------> } Ca(OH)_2 \qquad 4.4$$

$$2SiO_2 + 3Ca(OH)_2 \text{ ------> } 3CaO.2SiO_2.3H_2O \qquad 4.5$$

โดยที่น้ำหนักโมเลกุลของสารประกอบในขี้เถ้าลอยมีค่าดังนี้
CaO มี MW. = 56
SiO_2 มี MW. = 60

เมื่อผสมขี้เถ้าลอยแทนที่ซีเมนต์ 15 % ปริมาณซีเมนต์ที่ใช้จะเหลือ 85 กก. ดังนั้นจึงมีปริมาณของ C_3S เหลือเพียง 0.85x52 = 44.2 กก. และ C_2S จะมีปริมาณ 0.85x20 = 17 กก. จากการคำนวณเทียบสัดส่วนของซีเมนต์ที่ไม่ได้แทนที่ด้วยขี้เถ้าลอยพบว่าที่อายุ 1 วัน จะมีปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดเนื่องจาก C_3S เท่ากับ (21.518/(21.518+3.656)) x 8.56 = 7.317 กก. และมีปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดจาก C_2S เท่ากับ (3.656/(21.518+3.656)) x 8.56 = 1.243 กก. จากการคำนวณพบว่าจะมีปริมาณของแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตที่เกิดเนื่องจาก C_3S = 11.272 กก. และเนื่องจาก C_2S = 5.745 กก.

ผลการทดสอบพบว่าแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ ที่เกิดขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาปอซโซลานิกของแคลเซี่ยมออกไซด์ (CaO) เมื่ออายุ 1 วัน มีค่าเท่ากับ 10.181- (0.85*10.066) = 1.625 กก. โดยเทียบจากผลการทดสอบ และสามารถคำนวณหาปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกต-ไฮเดรต ที่เกิดเนื่องจากปฏิกิริยาปอซโซลานิกได้เท่ากับ 1.625*342/222 = 2.503 กก. ดังนั้นปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตทั้งหมดที่เกิดขึ้นมีค่าเท่ากับ 1.272 + 5.745 + 2.503 = 19.52 กก. ต่อปริมาณซีเมนต์ 85 กก. และปริมาณขี้เถ้าลอย 15 กก. ดังแสดงผลการคำนวณในตารางที่ 4.1

จากรูปที่ 4.8 พบว่าเมื่อเพิ่มปริมาณขี้เถ้าลอยในส่วนผสม ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกต-ไฮเดรตจะลดลงเป็นสัดส่วนโดยตรงตามปริมาณขี้เถ้าลอยในส่วนผสม โดยมีแนวโน้มที่จะลดลงในอัตราส่วนเดียวกันกับปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ในซีเมนต์เพส นั่นคือแคลเซี่ยมซิลิเกต-ไฮเดรตจะลดลงประมาณ 10 % ทุก ๆ การแทนที่ 10 % ของปริมาณขี้เถ้าลอย ทั้งนี้พบว่าแนวโน้มเกิดขึ้นทุกอายุที่ทดสอบ

และจากรูปที่ 4.9 เป็นการเปรียบเทียบแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตในซีเมนต์เพสธรรมดากับซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย พบว่าซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยในปริมาณ 15 % ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาปอซโซลานิกของขี้เถ้าลอย โดยที่อายุเริ่มต้นจนกระทั่ง 28 วัน ซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอยจะมีปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตมากกว่าซีเมนต์เพสธรรมดาประมาณ 5 % แต่ที่อายุ 56 วัน จะมีปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตมากกว่าซีเมนต์เพสธรรมดาประมาณ 10 % แสดงว่าเมื่อผสมขี้เถ้าลอยในซีเมนต์เพส จะทำให้แคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตพัฒนาในระยะยาวอันเนื่องมาจากปฏิกิริยาปอซโซลานิก ส่งผลทำให้การพัฒนากำลังอัดระยะยาวของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยดีกว่าคอนกรีตธรรมดา

4.4 การพัฒนากำลังอัดของคอนกรีตตามปริมาณ CSH

ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตจะขึ้นอยู่กับปฏิกิริยาเคมีในคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอย สำหรับคอนกรีตจากซีเมนต์ปอร์ตแลนด์ ประเภทที่ 1 ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตจะเกิดขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาไฮเดรชั่นเพียงอย่างเดียว ส่วนคอนกรีตจากซีเมนต์ผสมขี้เถ้าลอย ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตจะเกิดขึ้นเนื่องจากปฏิกิริยาไฮเดรชั่นและปฏิกิริยาปอซโซลานิก ดังนั้นถ้าเปรียบเทียบคอนกรีตที่มีปริมาณซีเมนต์ที่เท่ากัน คอนกรีตผสมขี้เถ้าลอย จะมีปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตมากกว่า และเริ่มจะมีผลชัดเจนจนกว่าอายุถึง 28 วัน กล่าวคือ คอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยจะมีปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตมากกว่าคอนกรีตธรรมดาประมาณ 5 % ที่อายุ 28 วัน แต่ที่อายุ 56 วัน คอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยจะมีปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกต-ไฮเดรตมากกว่าประมาณ 10 % แสดงว่าคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยมีการพัฒนาของแคลเซี่ยม-ซิลิเกตไฮเดรตในระยะยาว ส่งผลทำให้กำลังอัดในระยะยาวสูงขึ้นเมื่อเทียบกับคอนกรีตธรรมดา แต่สำหรับการผสมขี้เถ้าลอยโดยการแทนที่ซีเมนต์ ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตจะลดลงเป็นสัดส่วนโดยตรงกับปริมาณขี้เถ้าลอยในส่วนผสม โดยจะลดลง 10 % ทุก ๆ การแทนที่ 10 % ของปริมาณขี้เถ้าลอย ดังแสดงในรูปที่ 4.8

คอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยจะมีการพัฒนากำลังอัดในระยะยาว เนื่องมาจากในระยะแรก (1-14 วัน) ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์และแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตเกิดขึ้นน้อย แสดงว่าปฏิกิริยาไฮเดรชั่นเกิดขึ้นน้อย เนื่องจากปริมาณซีเมนต์ลดลงด้วยการแทนที่และปฏิกิริยาปอซ-โซลานิกของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยยังเกิดขึ้นน้อย ส่งผลทำให้การพัฒนากำลังอัดเกิดขึ้นอย่างช้า ๆ แต่ด้วยระยะยาว ขี้เถ้าลอยทำปฏิกิริยาปอซโซลานิกกับแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ ได้สารแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรต ทำให้ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ลดลง แต่ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิ-เกตไฮเดรตเพิ่มขึ้น โดยเมื่อปริมาณผสมขี้เถ้าลอยเท่ากับ 15 % จะมีปริมาณแคลเซี่ยมไฮ-ดรอกไซด์ที่ 28 วัน ลดลงน้อยกว่าที่ 1 วัน ประมาณ 16 % และมีปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอก-ไซด์ที่ 56 วัน น้อยกว่าที่ 28 วัน ประมาณ 4 % แสดงว่าปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตจะเพิ่มขึ้นตามเวลาและจะแปรผันเป็นสัดส่วนโดยตรงกับค่ากำลังอัดของคอนกรีต ดังแสดงในรูปที่ 4.9-4.10 และแสดงว่าคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยมีกำลังอัดดีขึ้นเมื่อเทียบกับคอนกรีตที่ไม่ได้ผสมขี้เถ้าลอย

จากรูปที่ 4.11-4.13 พบว่าเมื่อแทนที่ซีเมนต์ด้วยขี้เถ้าลอยในปริมาณมากขึ้น ค่ากำลังรับแรงอัดจะมีค่าลดลงอันเนื่องมาจากปริมาณซีเมนต์ที่ใช้น้อยลง ส่งผลทำให้อัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์ที่แท้จริงมีค่าเพิ่มขึ้น ทำให้ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตลดลง กำลังรับแรงอัดของคอนกรีตจึงมีค่าลดลงและกำลังรับแรงอัดจะลดลงในอัตราส่วนเดียวกันกับปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตที่ลดลง นั่นคือกำลังอัดจะลดลงประมาณ 10 % ทุก ๆ การแทนที่ 10 % ของขี้เถ้าลอย

ปริมาณขี้เถ้าลอยที่เหมาะสมสำหรับกำลังอัด มีปริมาณเท่ากับ 15 % เนื่องจากมีแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตในคอนกรีตมากที่สุดทุกช่วงอายุของคอนกรีต โดยปริมาณขี้เถ้าลอยที่เหมาะสมสำหรับกำลังอัดในช่วงอายุเริ่มต้นจะมีปริมาณเท่ากับ 15-25 % ซึ่งจะมีกำลังอัดที่ 1 วัน มากกว่า 300 ksc. ทั้งนี้คอนกรีตจะต้องมีอัตราส่วนน้ำต่ออนุภาคละเอียดระหว่าง 0.26-0.32 และต้องใช้น้ำยาลดน้ำปริมาณสูงผสมในคอนกรีต สำหรับคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่มีอายุ 28 วัน ปริมาณขี้เถ้าลอยที่ผสมในคอนกรีตควรมีค่าเท่ากับ 15-25 % โดยคอนกรีตที่ได้จะมีกำลังอัดเพิ่มขึ้นประมาณ 15 % ของคอนกรีตธรรมดา และคอนกรีตที่ได้จะมีกำลังอัดมากกว่า 700 ksc. ที่อายุ 28 วัน ส่วนคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยในปริมาณ 30-35 % จะมีกำลังรับแรงอัดประมาณ 80-85 % ของกำลังคอนกรีตธรรมดาที่อายุ 28 วัน สำหรับกำลังอัดของคอนกรีตในระยะยาว ปริมาณขี้เถ้าลอยที่ใช้ผสมในคอนกรีตควรมีปริมาณ 15-20 % โดยคอนกรีตที่ได้จะมีกำลังอัดที่ 91 วัน มากกว่ากำลังอัดที่ 28 วัน ประมาณ 10 % และคอนกรีตที่ได้จะมีกำลังอัดมากกว่า 800 ksc. ทั้งนี้จะต้องควบคุมอัตราส่วนน้ำต่ออนุภาคละเอียดให้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.26-0.32 และใช้น้ำยาลดน้ำปริมาณสูงผสมในคอนกรีต ดังแสดงในรูปที่ 4.14-4.16

จากความสัมพันธ์ระหว่างค่ากำลังอัดและอัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์ที่อายุต่าง ๆ ดังแสดงในรูปที่ 4.17-4.21 พบว่าเมื่อเพิ่มอัตราส่วนน้ำต่อซีเมนต์ คอนกรีตธรรมดาจะมีอัตราการลดลงของกำลังอัดมากกว่าคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอย หรืออาจกล่าวได้ว่าในส่วนผสมคอนกรีตที่มีปริมาณน้ำในส่วนผสมมากขึ้น คอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยจะมีอัตราการลดลงของกำลังอัดน้อยกว่าคอนกรีตที่ไม่ได้ผสมขี้เถ้าลอย

4.5 การวิเคราะห์คุณสมบัติของคอนกรีตสมรรถนะสูง

ความสามารถทำงานได้ (Workability)

จากการทดสอบพบว่าการแทนที่ซีเมนต์ด้วยขี้เถ้าลอยจะสามารถปรับปรุงความสามารถในการเทได้ของคอนกรีต โดยเมื่อเพิ่มปริมาณขี้เถ้าลอย ค่าการยุบตัวและค่าการไหลของคอนกรีตจะเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากคุณลักษณะของอนุภาคขี้เถ้าลอย ที่มีลักษณะกลม มน ซึ่งในช่วงอายุเริ่มต้นปฏิกิริยาเคมีของขี้เถ้าลอยยังไม่เกิดเนื่องจากความเป็นด่างในเพสยังไม่เข้มข้นพอที่จะละลาย Glass Phase ของขี้เถ้าลอยได้ นั่นคือขี้เถ้าลอยยังคงลักษณะกลม มน ไม่แตกตัว และการผสมขี้เถ้าลอยโดยการแทนที่ซีเมนต์เป็นการลดปริมาณซีเมนต์ในส่วนผสม ปฏิกิริยาไฮเดรชั่นของซีเมนต์ในคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยจะเกิดน้อยกว่าคอนกรีตธรรมดา ทำให้เนื้อเพสมีความลื่นไหลที่ดี ส่งผลทำให้ความสามารถในการทำงานได้

ของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยดีขึ้นอย่างมาก ดังแสดงในรูปที่ 4.22-4.23 ซึ่งพบว่าการยุบตัวจะเพิ่มมากขึ้นตามปริมาณขี้เถ้าลอยที่ผสมในอัตราที่ใกล้เคียงกันแม้ว่าสัดส่วนของน้ำต่ออนุภาคละเอียด (W/(C+FA)) จะแตกต่างกัน ส่วนค่าการไหลของคอนกรีตจะเพิ่มสูงขึ้นตามปริมาณขี้เถ้าลอย โดยที่สัดส่วนน้ำต่ออนุภาคละเอียดที่ 0.26 จะทำให้ค่าการไหลน้อยกว่า 50 ซม. แต่ที่สัดส่วนน้ำต่ออนุภาคละเอียดที่ 0.29 และ 0.32 จะให้ค่าการไหลเกินกว่า 50 ซม. และมีอัตราเพิ่มขึ้นตามปริมาณขี้เถ้าลอยที่เพิ่มมากขึ้น หากจะพิจารณาถึงค่าการยุบตัวเกินกว่า 20 ซม. และการไหลเกินกว่า 50 ซม. จะต้องมีสัดส่วนน้ำต่ออนุภาคละเอียดเกินกว่า 0.26 แต่ถ้าจะใช้สัดส่วนน้ำต่ออนุภาคละเอียด 0.26 จะต้องมีส่วนผสมของขี้เถ้าลอยมากกว่า 25 % ของปริมาณซีเมนต์

ค่าความคงตัว (Soundness)

ค่าความคงตัวที่ได้จากการทดสอบด้วยวิธีอบไอน้ำด้วยเครื่องอบไอน้ำ Autoclave มีค่าการเปลี่ยนแปลงความยาวเพิ่มขึ้นเมื่อเพิ่มปริมาณแทนที่ซีเมนต์ด้วยขี้เถ้าลอย โดยจะมีค่าเพิ่มอย่างมากเมื่อแทนที่ซีเมนต์ด้วยขี้เถ้าลอยในปริมาณมากกว่า 25 % ดังนั้นจึงควรผสมขี้เถ้าลอยในปริมาณที่น้อยกว่า 25 % ถ้าต้องการควบคุมค่าความคงตัวให้มีค่าน้อย และเนื่องจาก Free Lime, (CaO_{free}) ในขี้เถ้าลอยมีปริมาณน้อย ดังนั้นทุกค่าการแทนที่ยังคงมีความคงตัวตามมาตรฐาน ASTM C 151-77 นั่นคือมีค่าการเปลี่ยนแปลงความยาวเมื่อเทียบกับความยาวเริ่มต้นน้อยกว่า 0.8 % ดังแสดงในรูปที่ 4.24

ค่าการหดตัว (Shrinkage)

จากผลการทดสอบค่าการหดตัวเนื่องจากการสูญเสียน้ำ (Shrinkage) ของมอร์ต้าผสมขี้เถ้าลอย พบว่ามอร์ต้าผสมขี้เถ้าลอยจะมีการหดตัวมากกว่ามอร์ต้าธรรมดา เนื่องมาจากการแทนที่ซีเมนต์ด้วยขี้เถ้าลอย จะเป็นการเพิ่มอนุภาคละเอียดในเพส และขี้เถ้าลอยในมอร์ต้าจะทำปฏิกิริยาปอซโซลานิกทำให้เนื้อมอร์ต้าแน่นขึ้น ส่งผลทำให้ปริมาณเพสต่อปริมาตรทั้งหมดของมอร์ต้าเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นมอร์ต้าผสมขี้เถ้าลอยจึงมีการหดตัวมากกว่ามอร์ต้าที่ไม่ได้ผสมขี้เถ้าลอย โดยมอร์ต้าผสมขี้เถ้าลอยจะมีค่าการหดตัวมากกว่ามอร์ต้าที่ไม่ได้ผสมขี้เถ้าลอยประมาณ 2-10 % และเมื่อเพิ่มปริมาณขี้เถ้าลอย การหดตัวจะเพิ่มขึ้นประมาณ 4 % ทุก ๆ การแทนที่ 10 % ของขี้เถ้าลอยที่อายุ 28 วัน ดังแสดงในรูปที่ 4.25 และการหดตัวจะเพิ่มขึ้นอย่างมากเมื่อมอร์ต้ามีอายุน้อยกว่า 7 วัน หลังจากนั้นจนถึงอายุ 28 วัน ค่าการหดตัวจะเพิ่มขึ้นอีกเล็กน้อย โดยจะมีค่าการหดตัวเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 5 %

ค่าโมดุลัสยืดหยุ่น (Modulus of Elasticity)

ค่าโมดุลัสยืดหยุ่นจะเพิ่มขึ้นตามปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตในคอนกรีต ซึ่งจะแปรผันเป็นสัดส่วนโดยตรงกับกำลังอัดของคอนกรีต เนื่องจากเมื่อผสมขี้เถ้าลอยในคอนกรีตจะเป็นการเพิ่มมวลละเอียด อีกทั้งขี้เถ้าลอยจะทำปฏิกิริยาปอซโซลานิก ทำให้คอนกรีตมีปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตเพิ่มมากขึ้น ซึ่งแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรตจะทำหน้าที่เป็นตัวยึดเหนี่ยว

เนื้อคอนกรีต ส่งผลทำให้คอนกรีตมีความแน่นมากขึ้น และทำให้ความสามารถรับแรงอัดมีค่ามากขึ้น นั่นคือเมื่อต้องการให้คอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยมีค่าความเครียด (Strain) เท่ากับคอนกรีตธรรมดา คอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยจะต้องใช้ความเค้น (Stress) ที่มากกว่า และจากการทดสอบค่าโมดุลัสยืดหยุ่นของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอย พบว่ามีค่าใกล้เคียงกับงานวิจัยของชนานนท์[29] และมีค่ามากกว่าค่าโมดุลัสความยืดหยุ่นที่ได้จากการคำนวณตามสมการของ ACI Committee 363 ประมาณ 35-40 % ดังแสดงในรูปที่ 4.26

ตารางที่ 4.1 ปริมาณแคลเซี่ยมซิลิเกตไฮเดรต (CSH) ในซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย

% Fly Ash	CSH (%)				
	1 Day	3 Days	7 Days	28 Days	56 Days
FA 0%	20.020	22.883	27.654	30.398	31.272
FA 15%	19.520	21.830	24.761	27.070	28.983
FA 20%	18.929	-	-	25.537	27.338
FA 25%	17.797	-	-	23.944	25.670
FA 30%	16.666	-	-	22.361	24.069
FA 35%	15.549	-	-	20.820	22.467

หมายเหตุ คำนวณจากปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่ได้จากการทดสอบด้วยวิธี TGA

ตารางที่ 4.2 ปริมาณ Ca(OH)2 และ CSH ที่ได้จากการคำนวณเมื่อปฏิกิริยาเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์

% Fly Ash	Cement		FA		Ca(OH)2 (%)				CSH (%)			
	C3S(%)	C2S(%)	CaO(%)	SIO2(%)	C3S	C2S	CaO	Total.	C3S	C2S	SIO2	Total.
FA 0 %	52.00	20.00	-	-	25.32	4.30	-	29.62	39.00	19.88	-	58.88
FA 15 %	44.20	17.00	3.30	5.10	21.52	3.66	4.36	29.54	33.15	16.90	14.535	64.59
FA 20 %	41.60	16.00	4.40	6.80	20.25	3.44	5.81	29.51	31.20	15.91	19.38	66.49
FA 25 %	39.00	15.00	5.50	8.50	18.99	3.23	7.27	29.48	29.25	14.91	24.225	68.39
FA 30 %	36.40	14.00	6.60	10.20	17.72	3.01	8.72	29.45	27.30	13.92	29.07	70.29
FA 35 %	33.80	13.00	7.70	11.90	16.46	2.80	10.18	29.43	25.35	12.92	33.915	72.19

ตารางที่ 4.3 ปริมาณ Ca(OH)2 และ CSH ที่เกิดขึ้น (เทียบเป็นเปอร์เซ็นต์กับเมื่อปฏิกิริยาเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์)

% Fly Ash	Ca(OH)2 (%)			CSH (%)		
	1 Day	28 Days	56 Days	1 Day	28 Days	56 Days
FA 0 %	33.98	51.64	53.09	39.71	60.29	62.03
FA 15 %	34.37	41.19	39.86	38.72	53.69	57.49
FA 20 %	33.56	38.64	37.39	37.54	50.65	54.22
FA 25 %	31.59	36.21	34.96	35.30	47.49	50.91
FA 30 %	29.61	33.77	32.39	33.06	44.35	47.74
FA 35 %	27.64	31.24	29.82	30.84	41.29	44.56

ตารางที่ 4.4 ปริมาณแคลเซียมไฮดรอกไซด์ที่ถูกใช้ไปในปฏิกิริยาปอซโซลานิก

Mix No.	Type	Days	%Ca(OH)2 From Test	%Ca(OH)2 C2S+C3S	%Consume by pozzolan
D1-1	CE	1	10.066	10.066	-
D1-3	CE	3	11.505	11.505	-
D1-7	CE	7	13.910	13.910	-
D1-28	CE	28	15.295	15.295	-
D1-56	CE	56	15.725	15.725	-
D2-1	FA15	1	10.181	8.556	-1.625
D2-3	FA15	3	11.325	9.779	-1.545
D2-7	FA15	7	12.638	11.824	-0.815
D2-28	FA15	28	12.201	13.001	0.800
D3-28	FA20	28	11.445	12.236	0.791
D4-28	FA25	28	10.727	11.471	0.744
D5-28	FA30	28	10.004	10.707	0.703
D6-28	FA35	28	9.252	9.942	0.689
D2-56	FA15	56	11.807	13.366	1.559
D3-56	FA20	56	11.074	12.580	1.506
D4-56	FA25	56	10.355	11.794	1.438
D5-56	FA30	56	9.593	11.008	1.414
D6-56	FA35	56	8.832	10.221	1.389

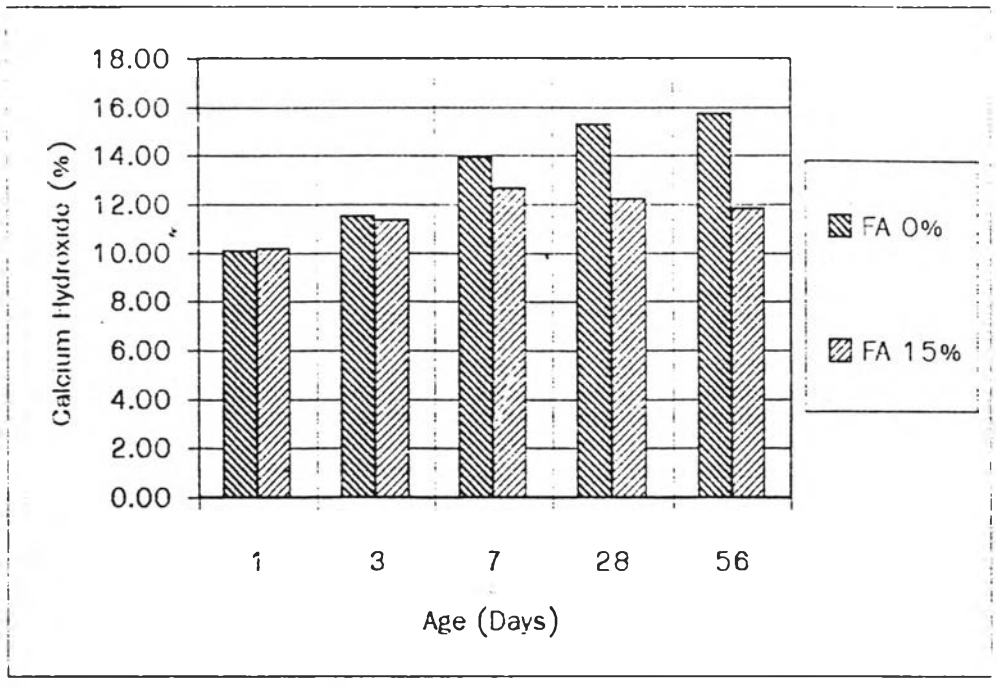

รูปที่ 4.1 ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ (g/g cementitious) ตามเวลา

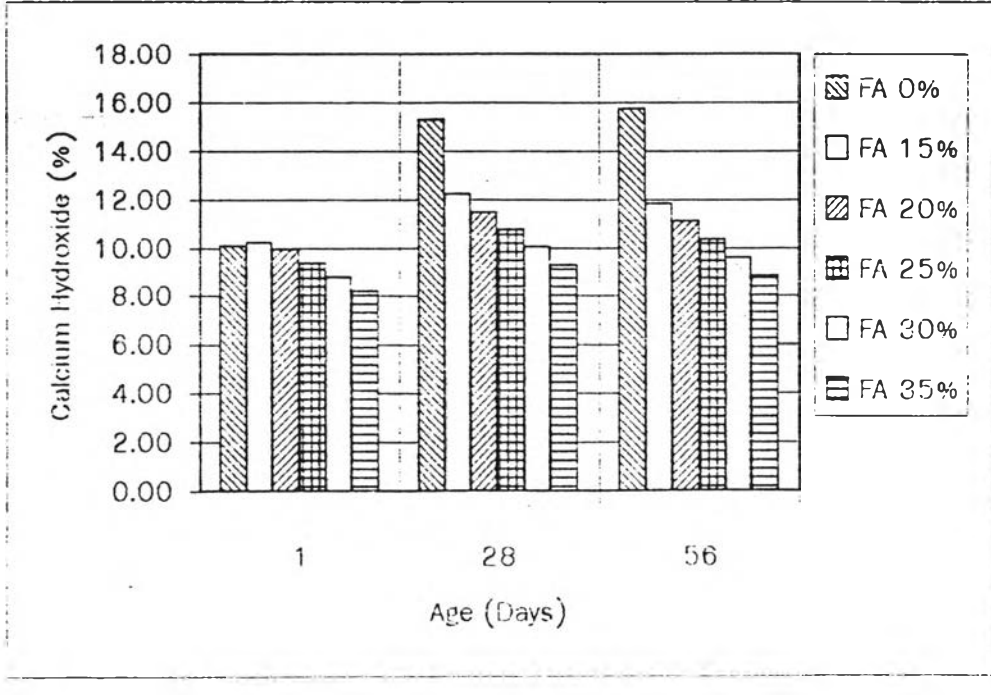

รูปที่ 4.2 ปริมาณแคลเซียมไฮดรอกไซด์ (g/g cementitious) ตามเวลา

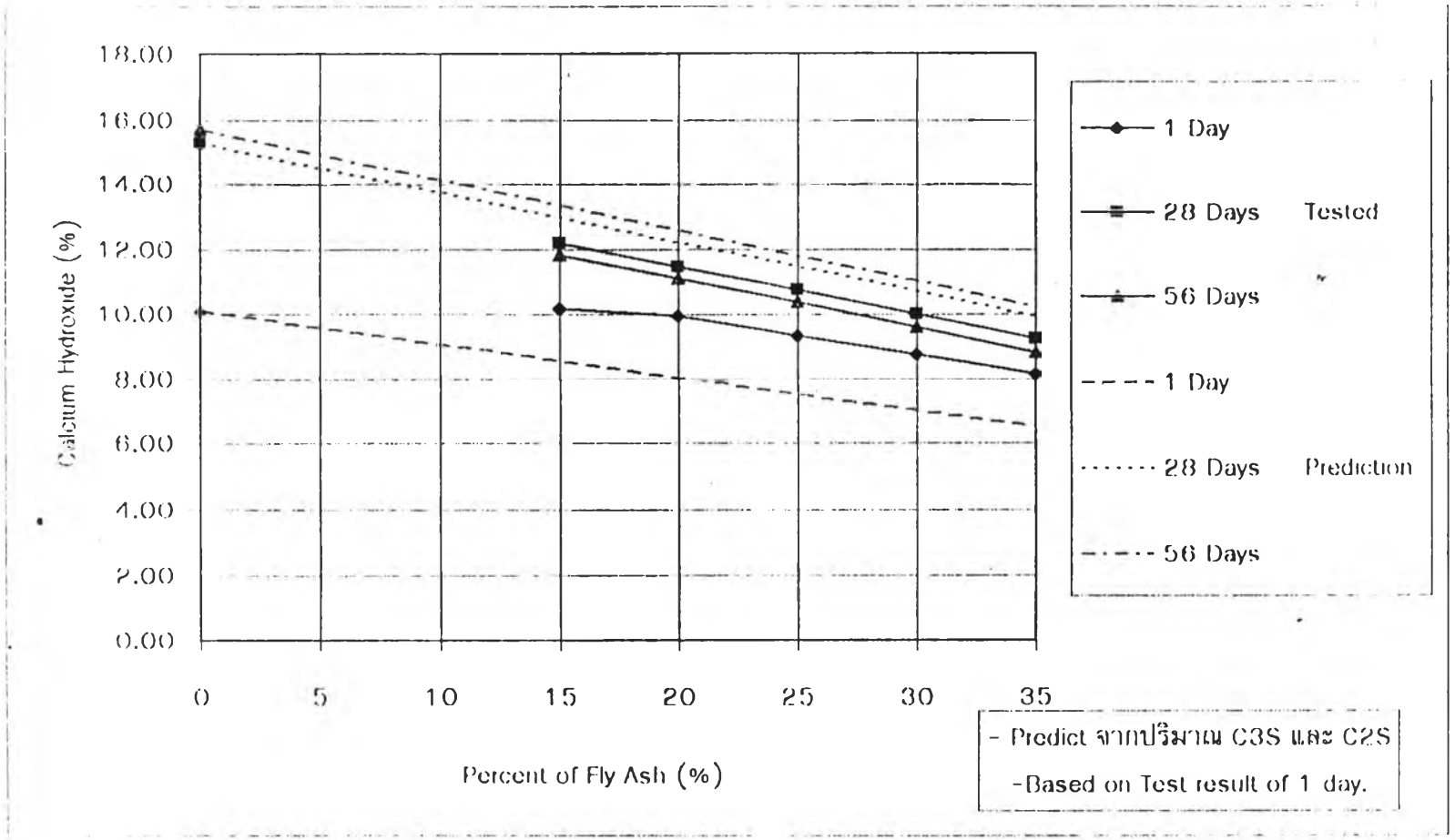

รูปที่ 4.3 ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ตามสัดส่วนวัสดุผสมเพิ่มขี้เถ้าลอย

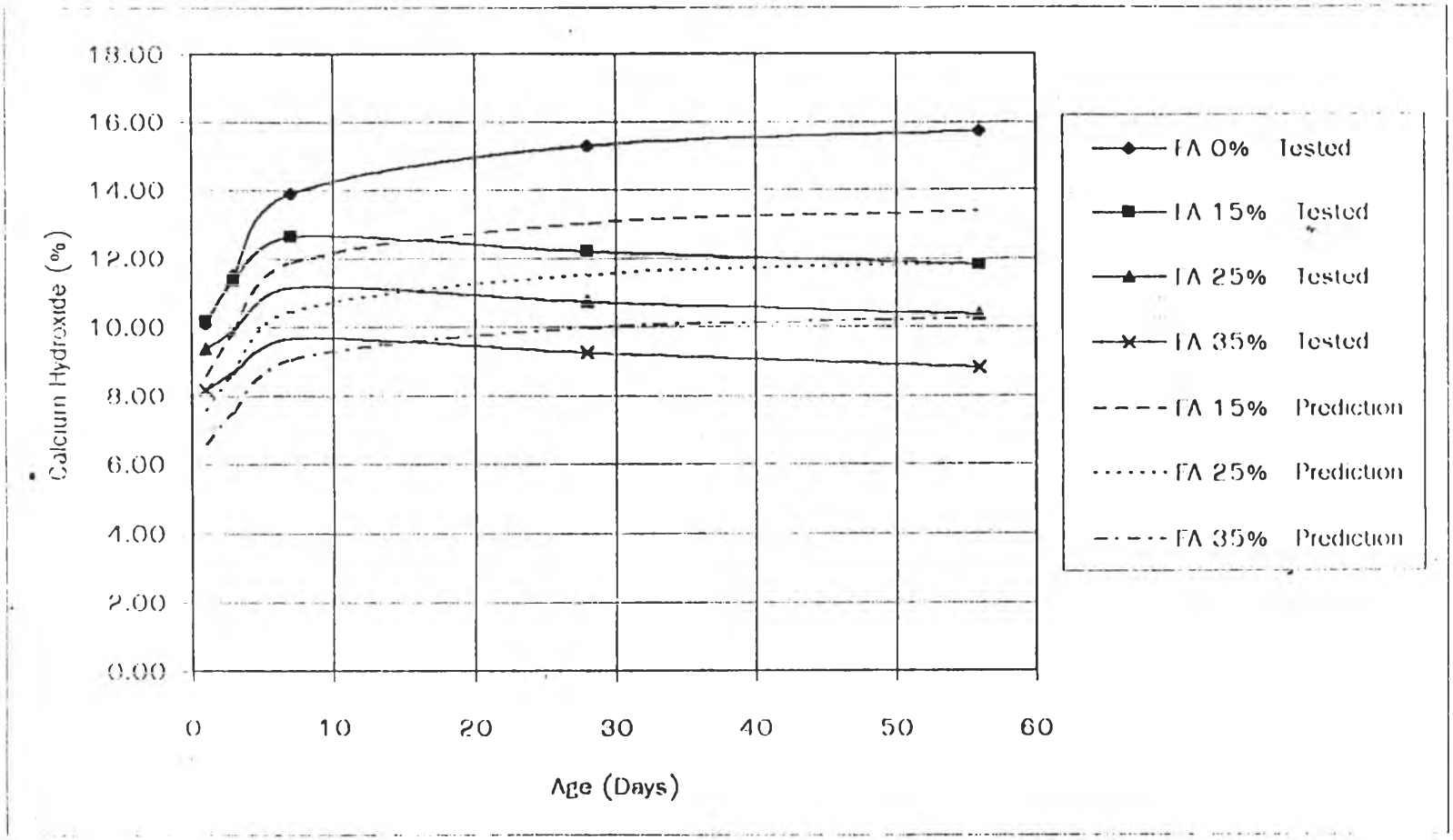

รูปที่ 4.4 ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นในซีเถ้าลอยเทียบกับซีเมนต์ตามเวลาเมื่อปริมาณซีเถ้าลอย 0, 15, 25, 35%

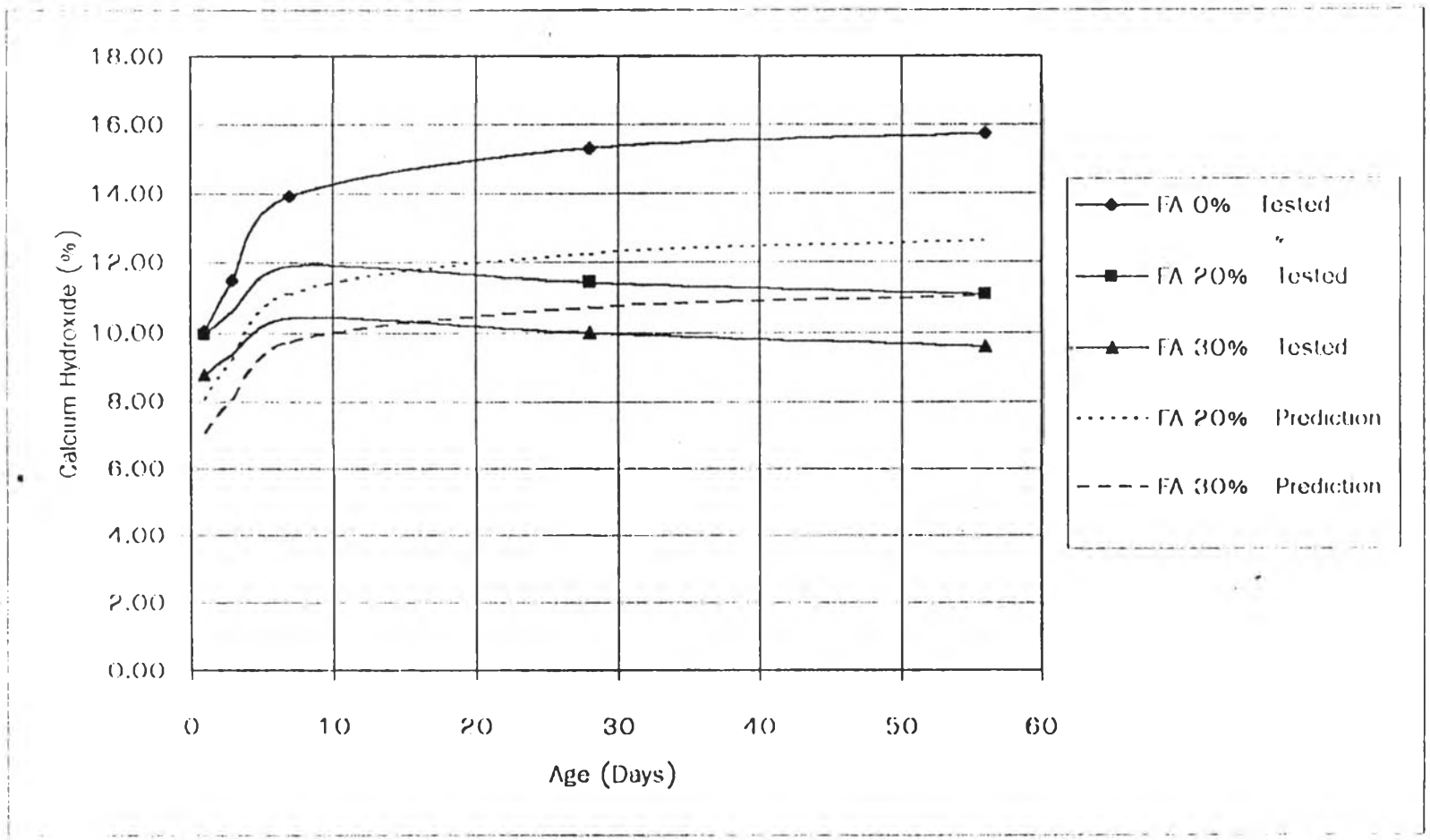

รูปที่ 4.5 ปริมาณแคลเซียมไฮดรอกไซด์ที่เกิดขึ้นในซีเม้าลายเทียบกับซีเมนต์ตามเวลาเมื่อปริมาณซีเม้าลายเป็น 0, 20, 30%

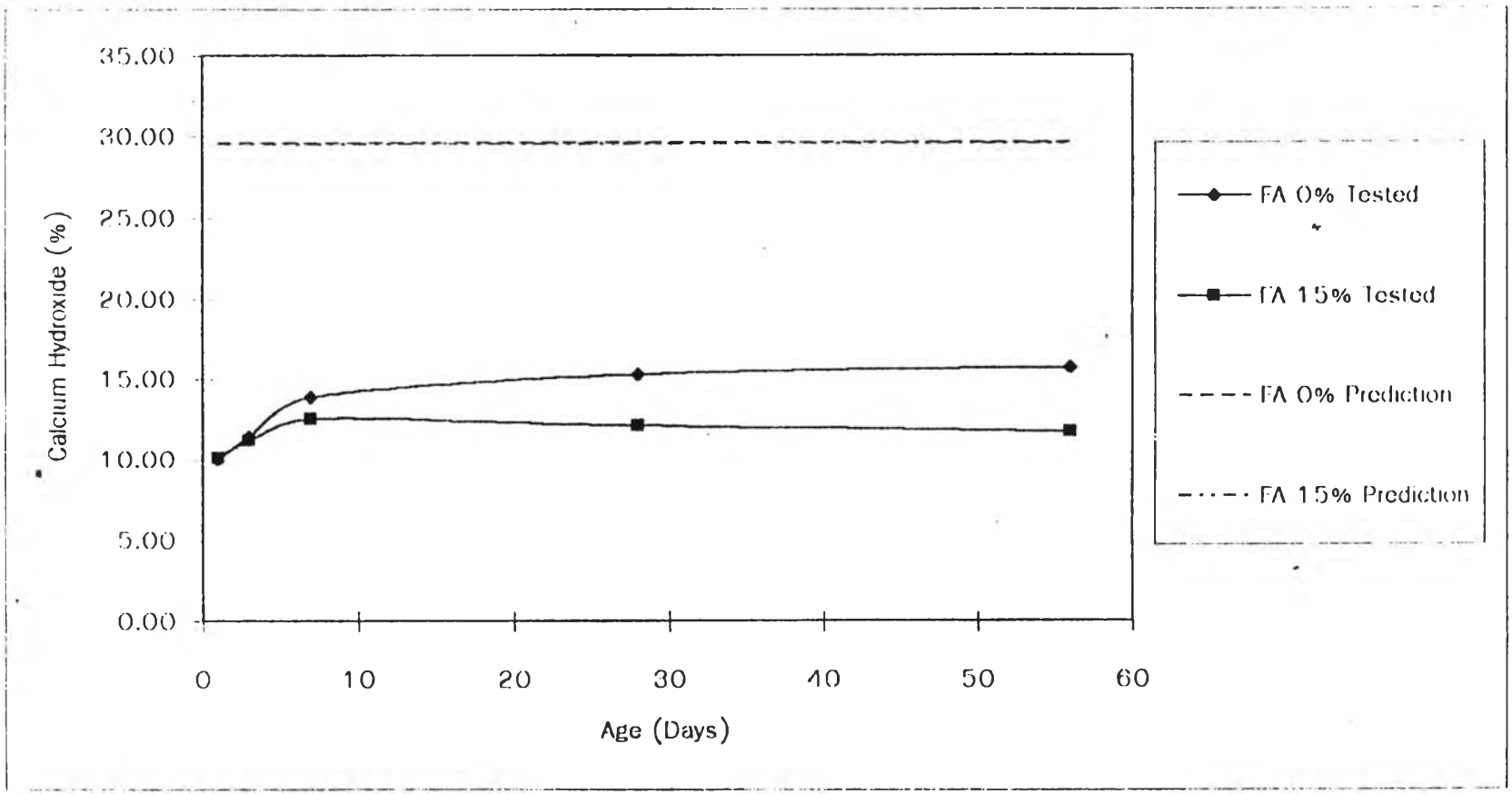

รูปที่ 4.6 ปริมาณแคลเซียมไฮดรอกไซด์ตามเวลา

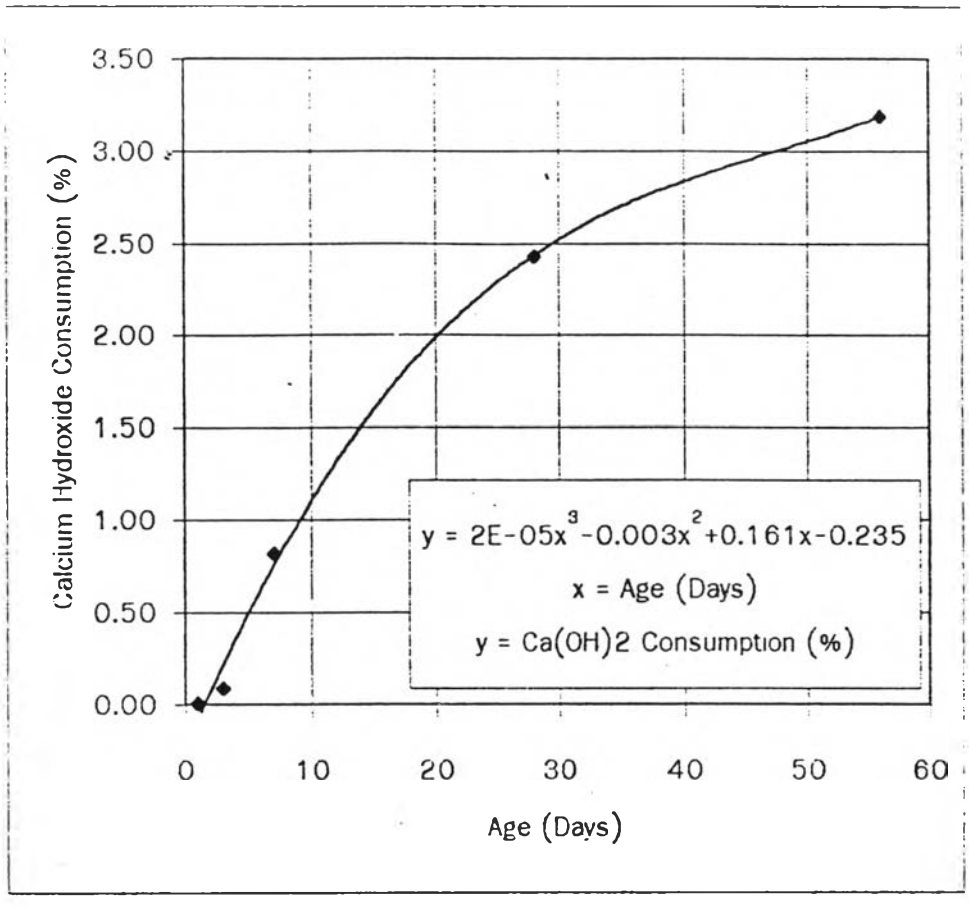

รูปที่ 4.7 ปริมาณแคลเซี่ยมไฮดรอกไซด์ (g/g cementitious) ที่ถูกใช้ไป ในปฏิกิริยาปอซโซลานิกตามเวลา เมื่อปริมาณขี้เถ้าลอย=15%

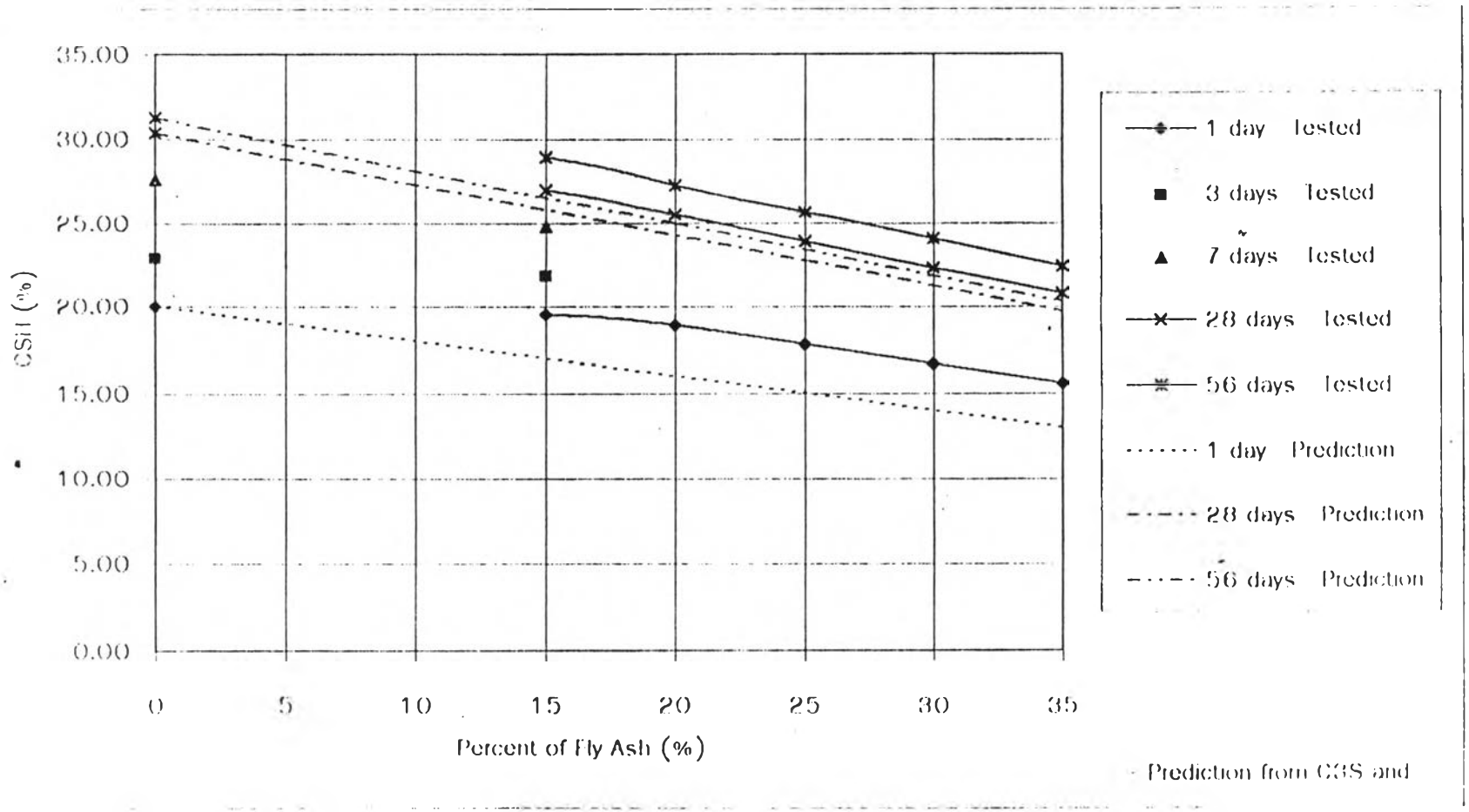

รูปที่ 4.8 ปริมาณ CSH เปรียบเทียบระหว่างขี้เถ้าลอยกับซีเมนต์ ตามสัดส่วนวัสดุผสมเพิ่มขี้เถ้าลอย

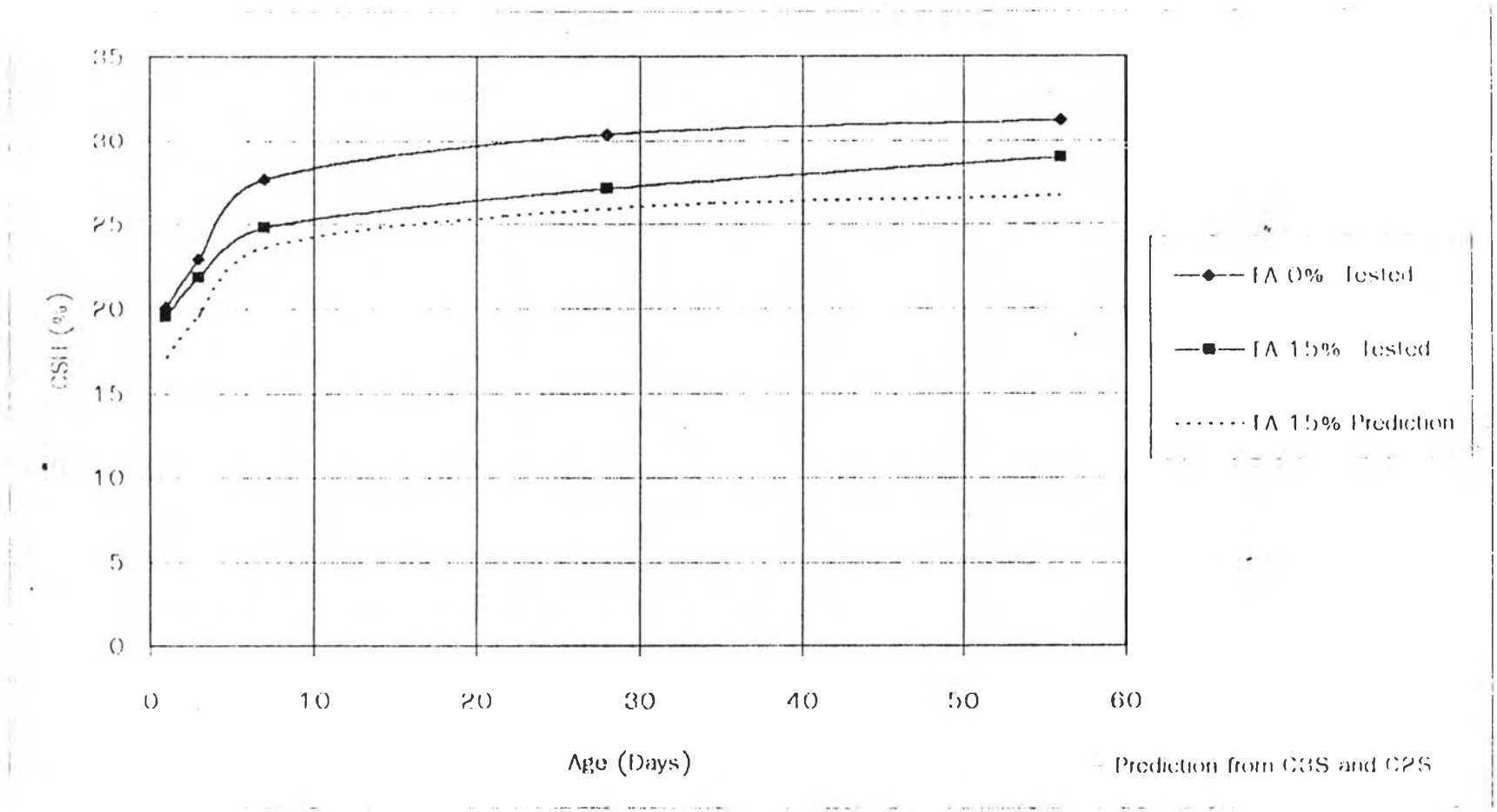

รูปที่ 4.9 ปริมาณ CSH ตามเวลาเมื่อปริมาณขี้เถ้าลอย=15%

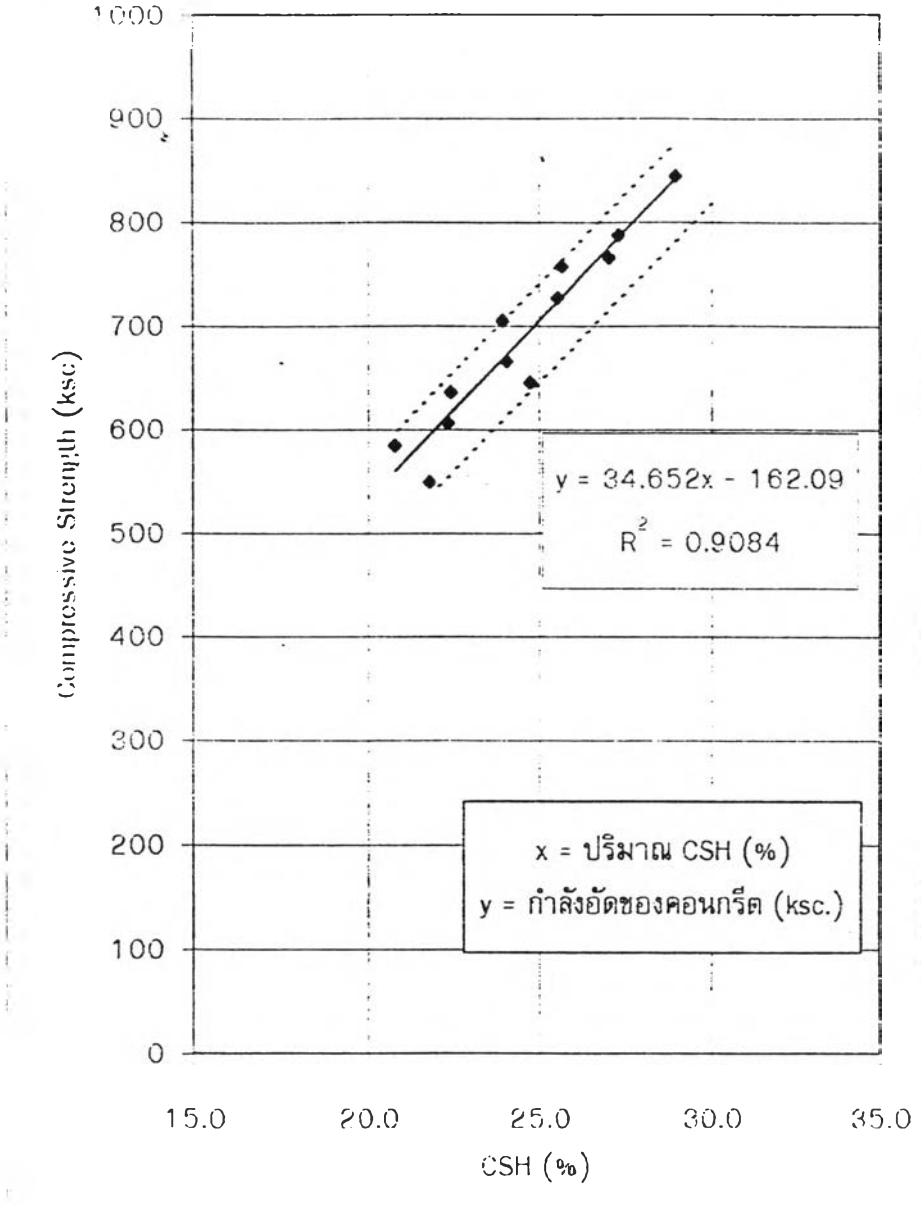

รูปที่ 4.10 ปริมาณ CSH เทียบกับกำลังอัดของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอย

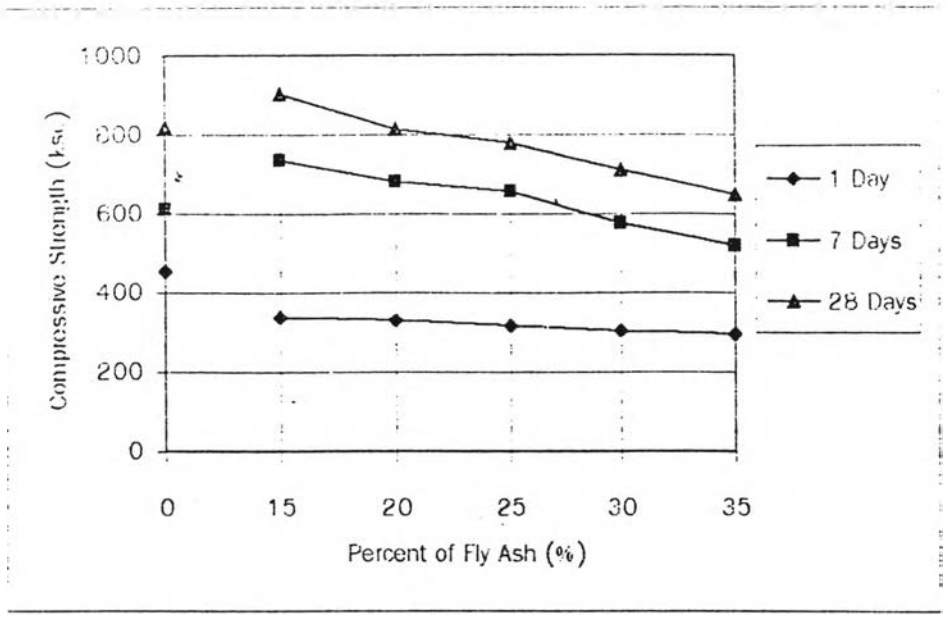

รูปที่ 4.11 ค่ากำลังอัดตามสัดส่วนวัสดุผสมเพิ่มขี้เถ้าลอยที่ W/C=0.26

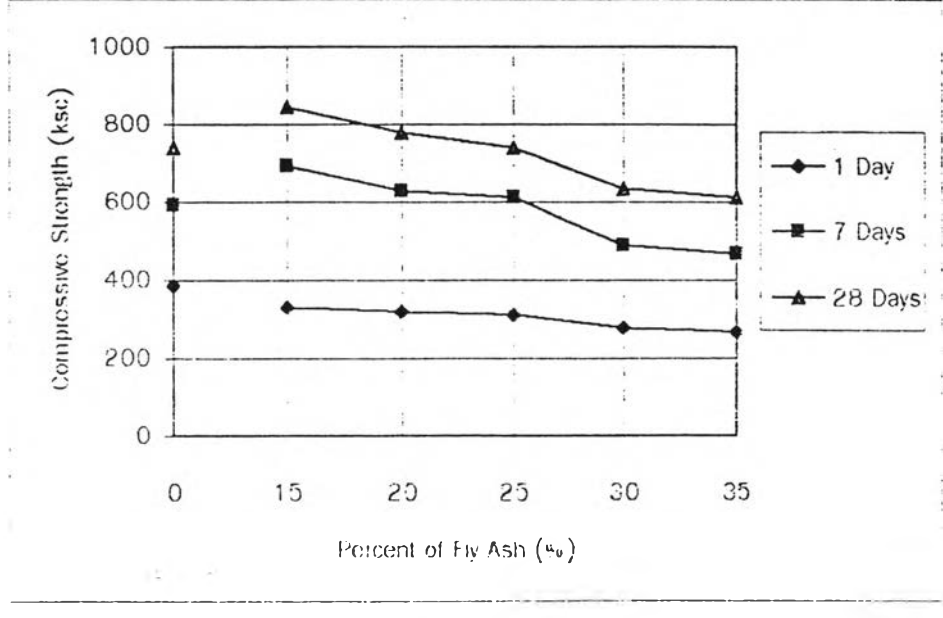

รูปที่ 4.12 ค่ากำลังอัดตามสัดส่วนวัสดุผสมเพิ่มขี้เถ้าลอยที่ W/C=0.29

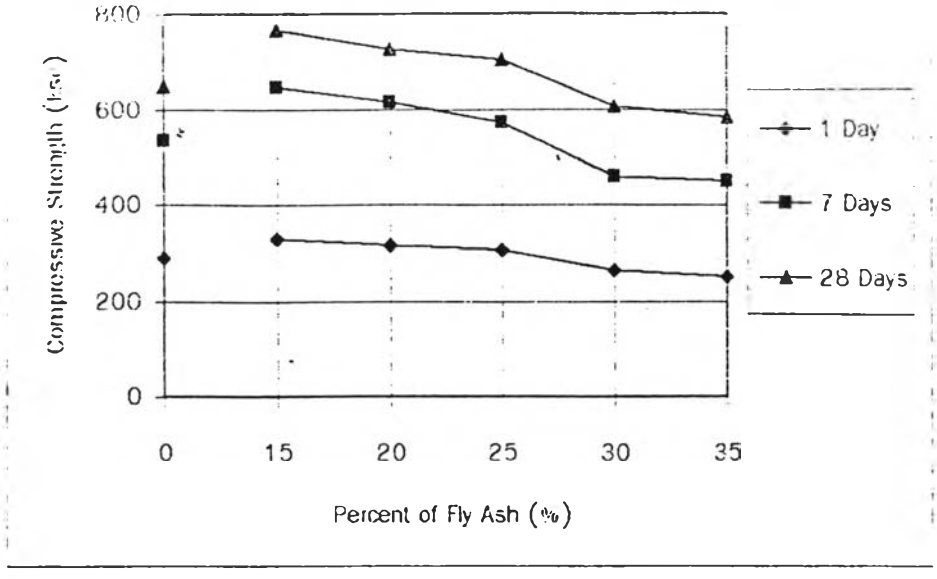

รูปที่ 4.13 ค่ากำลังอัดตามสัดส่วนวัสดุผสมเพิ่มขี้เถ้าลอยที่ W/C=0.32

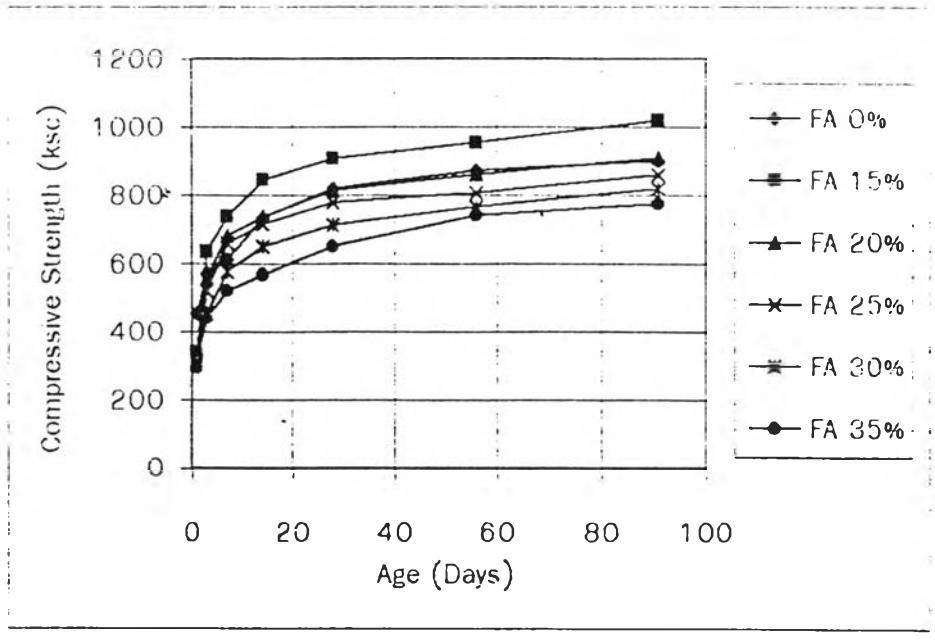

รูปที่ 4.14 กำลังอัดตามเวลาของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่ W/C=0.26

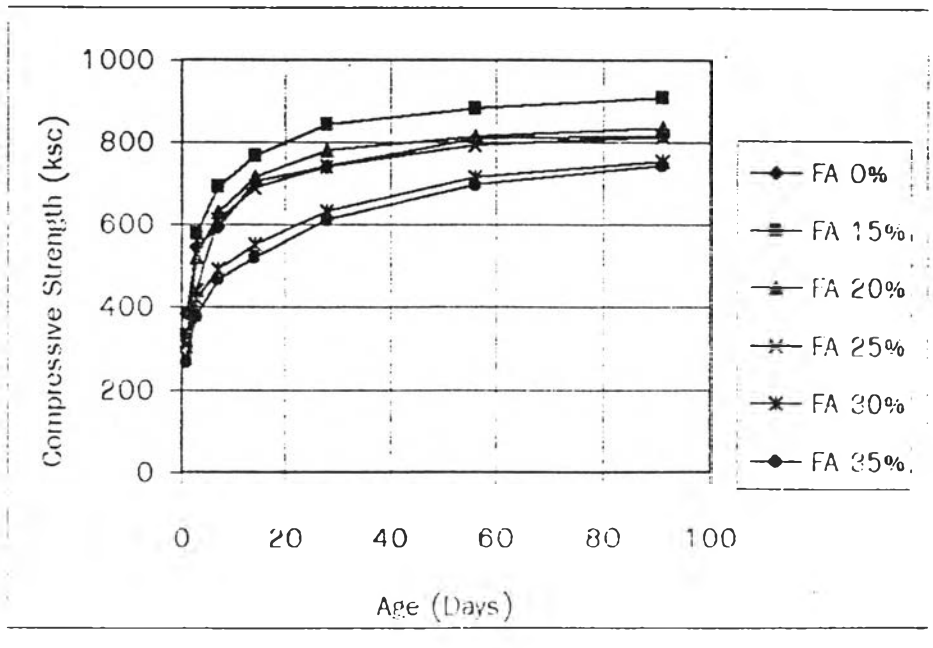

รูปที่ 4.15 กำลังอัดตามเวลาของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่ W/C=0.29

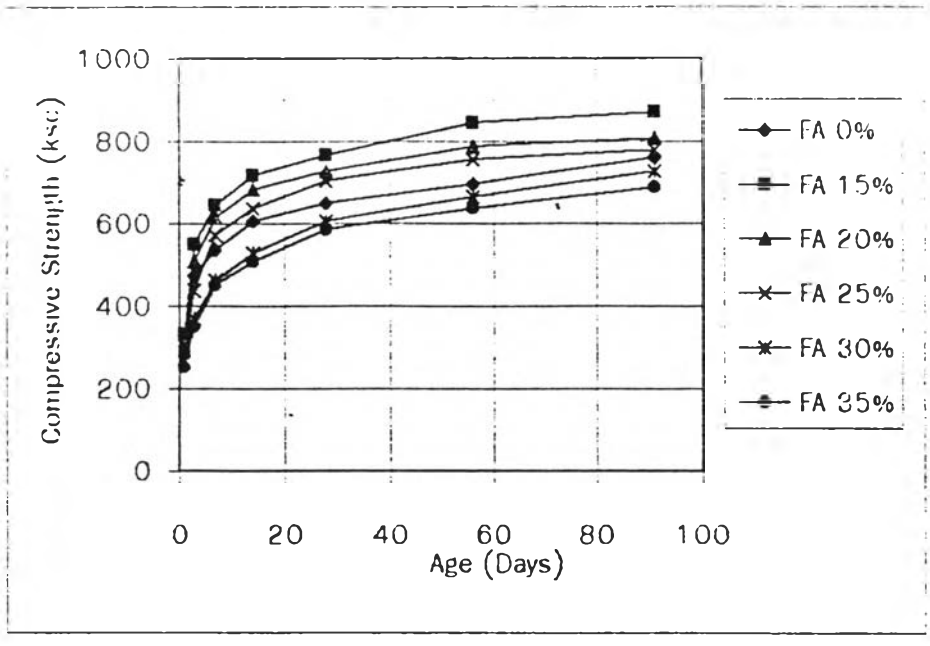

รูปที่ 4.16 กำลังอัดตามเวลาของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่ W/C=0.32

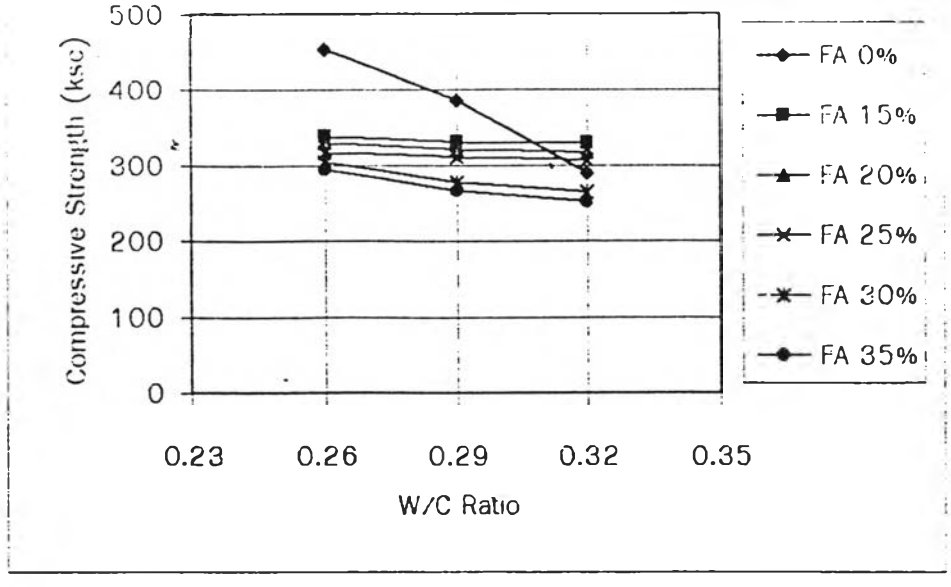

รูปที่ 4.17 กำลังอัดของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่อายุ 1 วัน เทียบกับค่า W/C Ratio

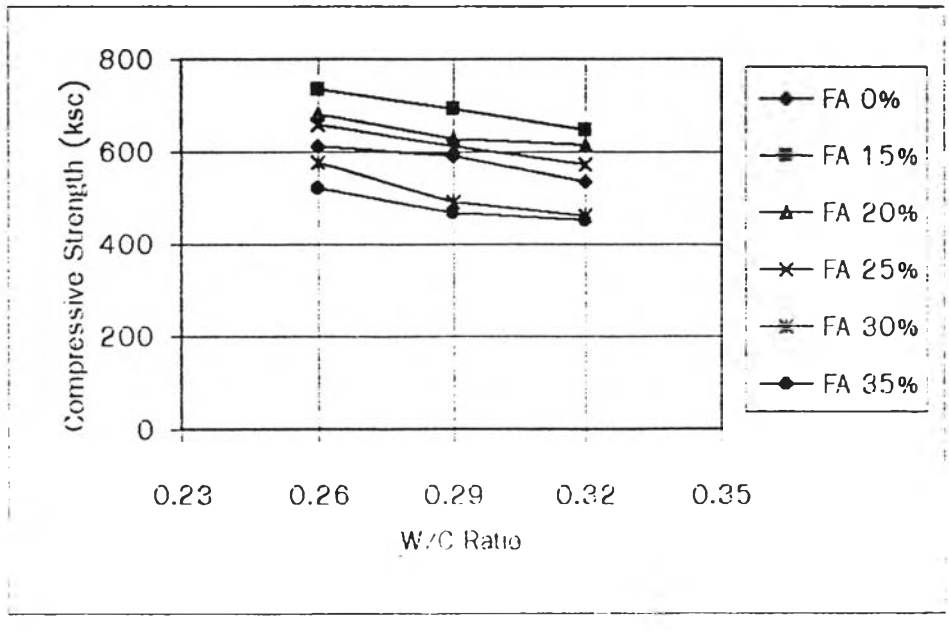

รูปที่ 4.18 กำลังอัดของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่อายุ 7 วัน เทียบกับค่า W/C Ratio

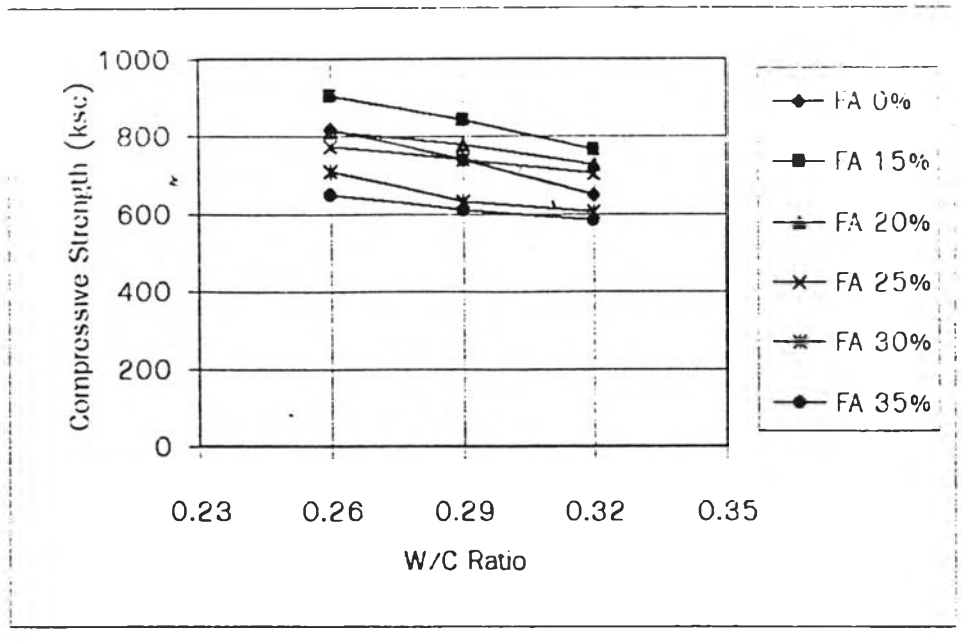

รูปที่ 4.19 กำลังอัดของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่อายุ 28 วัน เทียบกับค่า W/C Ratio

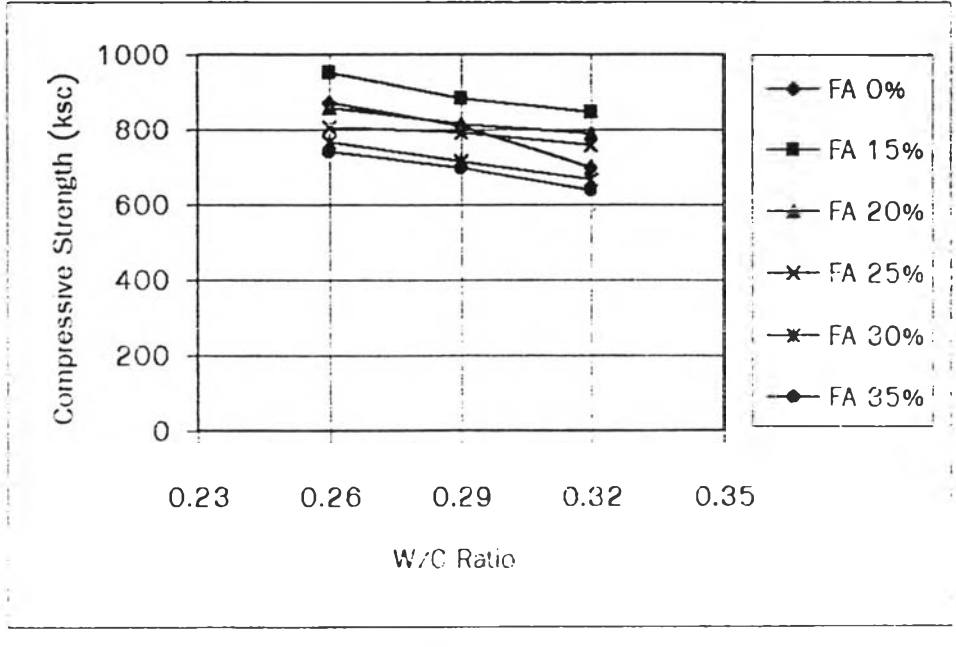

รูปที่ 4.20 กำลังอัดของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่อายุ 56 วัน เทียบกับค่า W/C Ratio

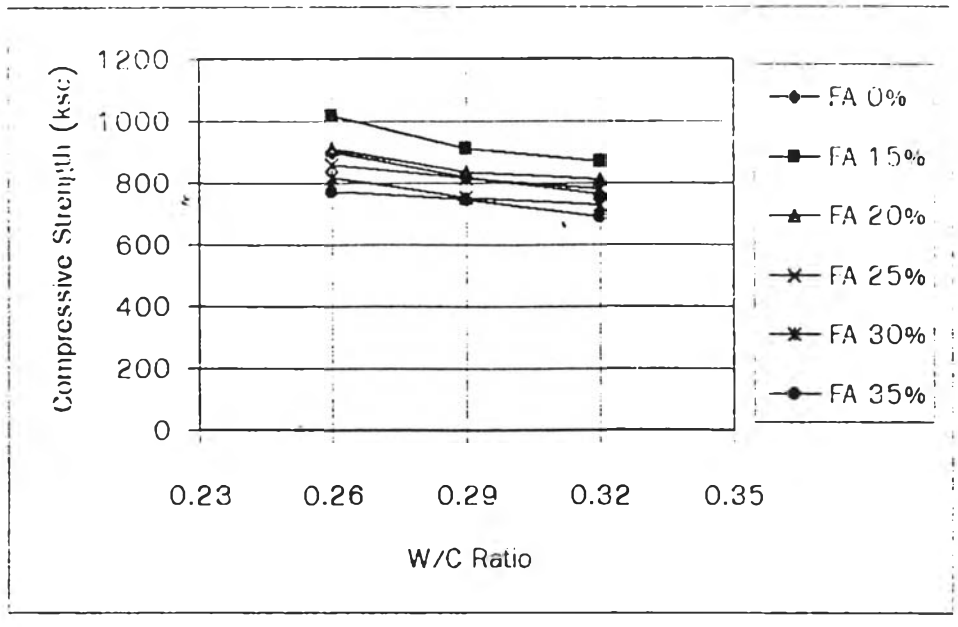

รูปที่ 4.21 กำลังอัดของคอนกรีตผสมขี้เถ้าลอยที่อายุ 91 วัน เทียบกับค่า W/C Ratio

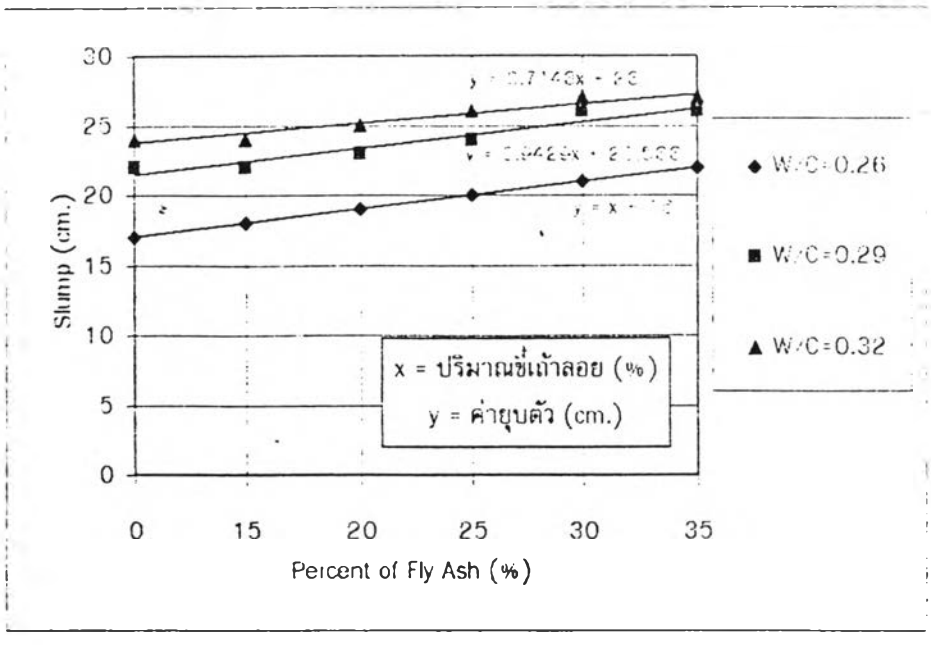

รูปที่ 4.22 ค่า Slump ตามสัดส่วนวัสดุผสมเพิ่ม Fly Ash

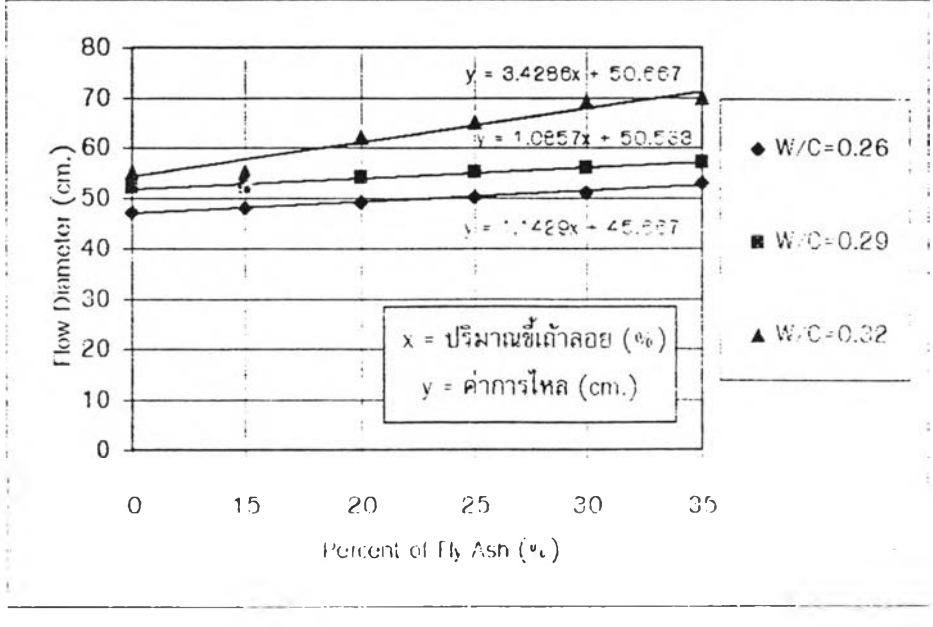

รูปที่ 4.23 ค่า Flow เป็นวัดค่าการแผ่กระจายตามสัดส่วนวัสดุผสมเพิ่ม Fly Ash

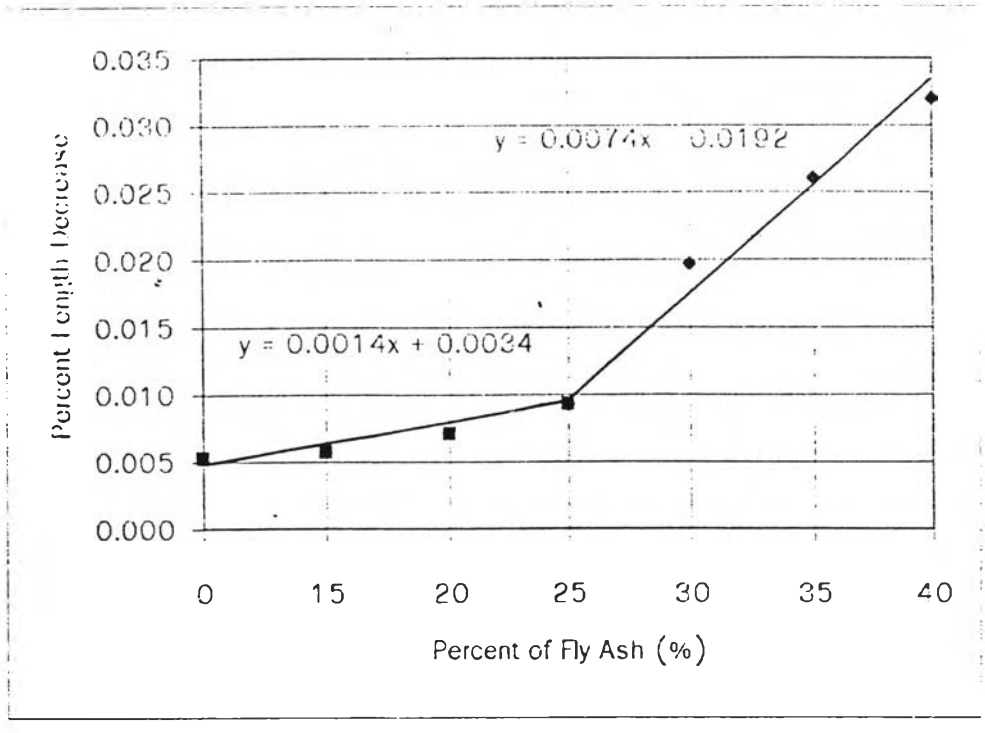

รูปที่ 4.24 ผลการทดสอบความคงตัวของซีเมนต์เพสผสมขี้เถ้าลอย

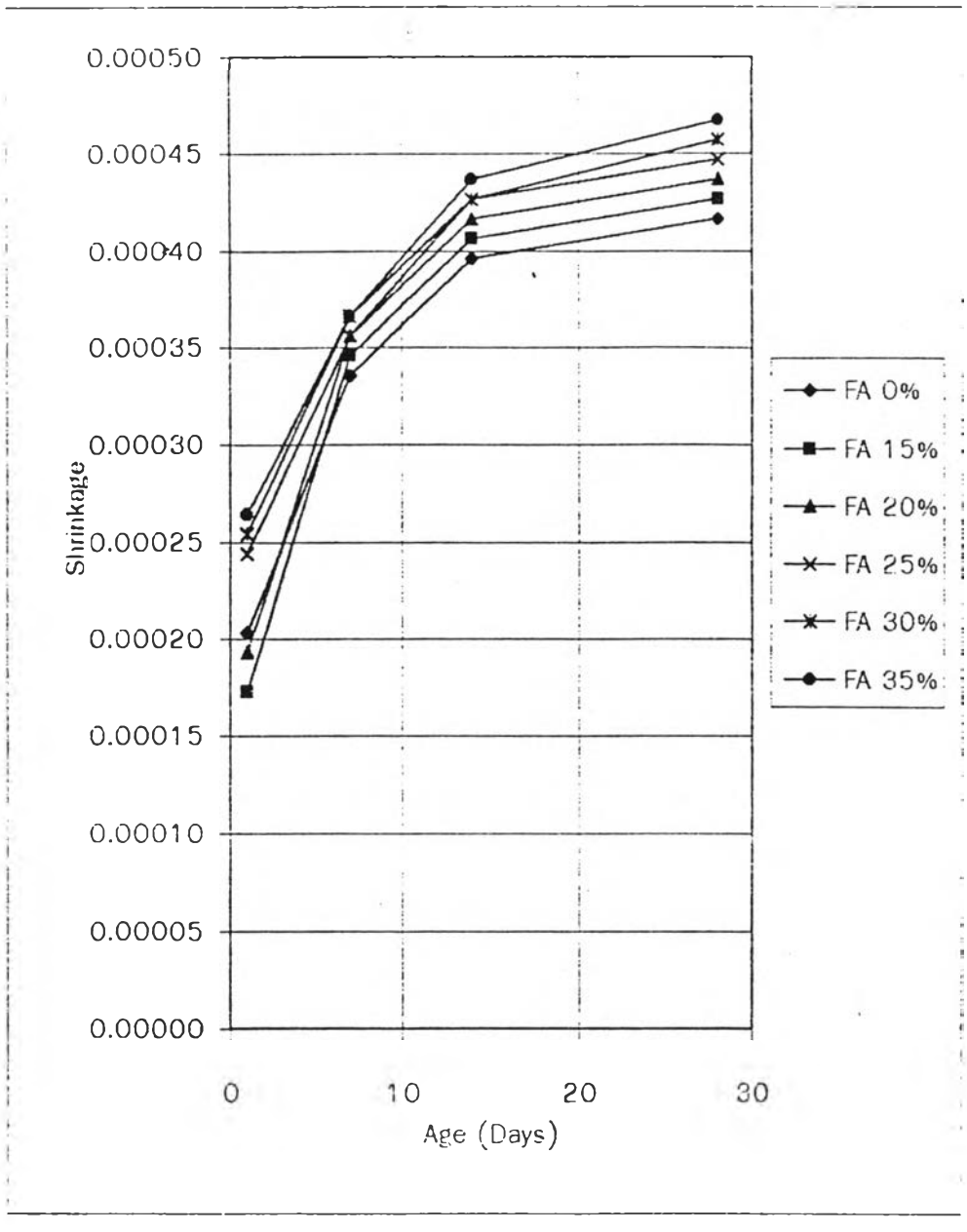

รูปที่ 4.25 การหดตัวของมอร์ตาตามเวลา

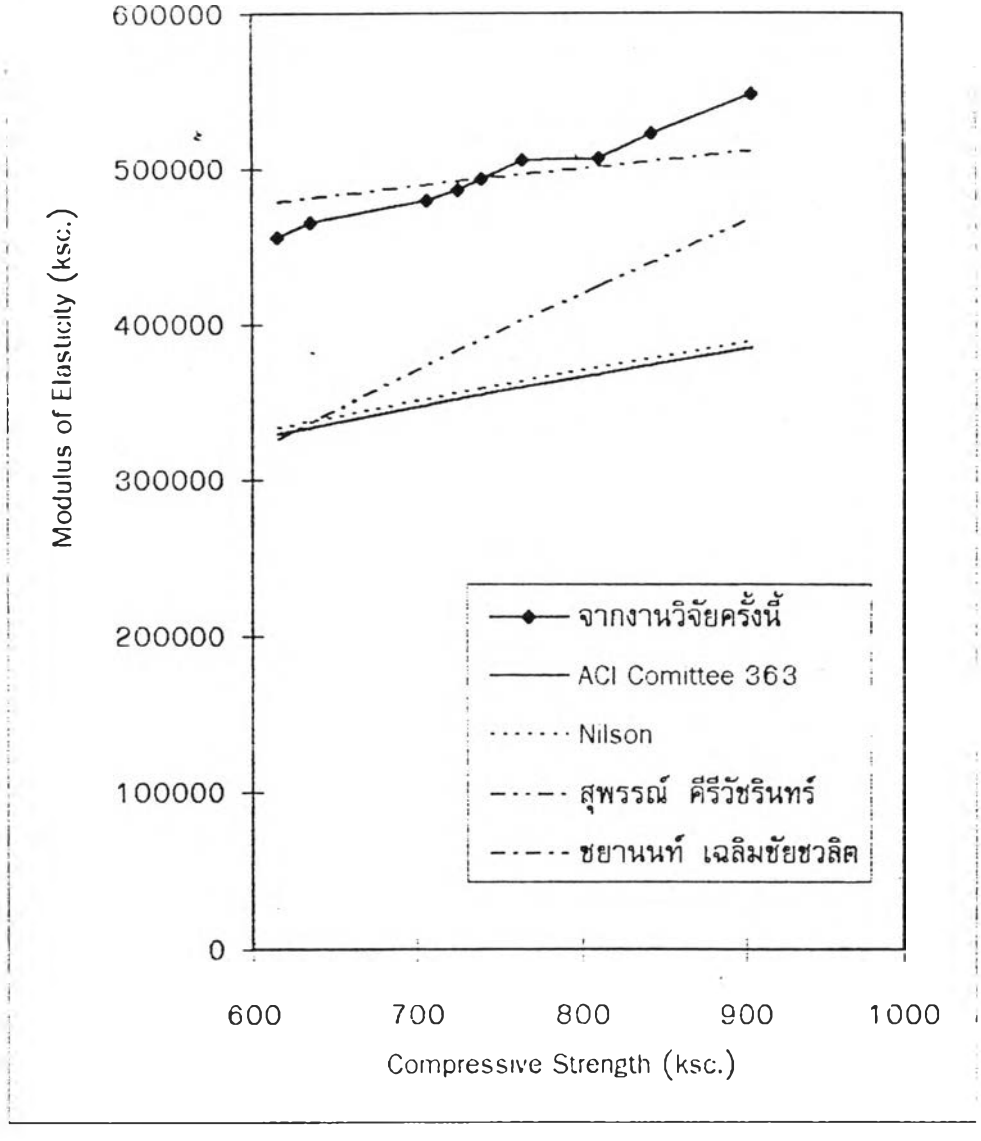

รูปที่ 4.26 ค่าโมดุลัสยืดหยุ่นเทียบกับกำลังอัดที่อายุ 28 วัน